

Ref -

Stedsanalyse for

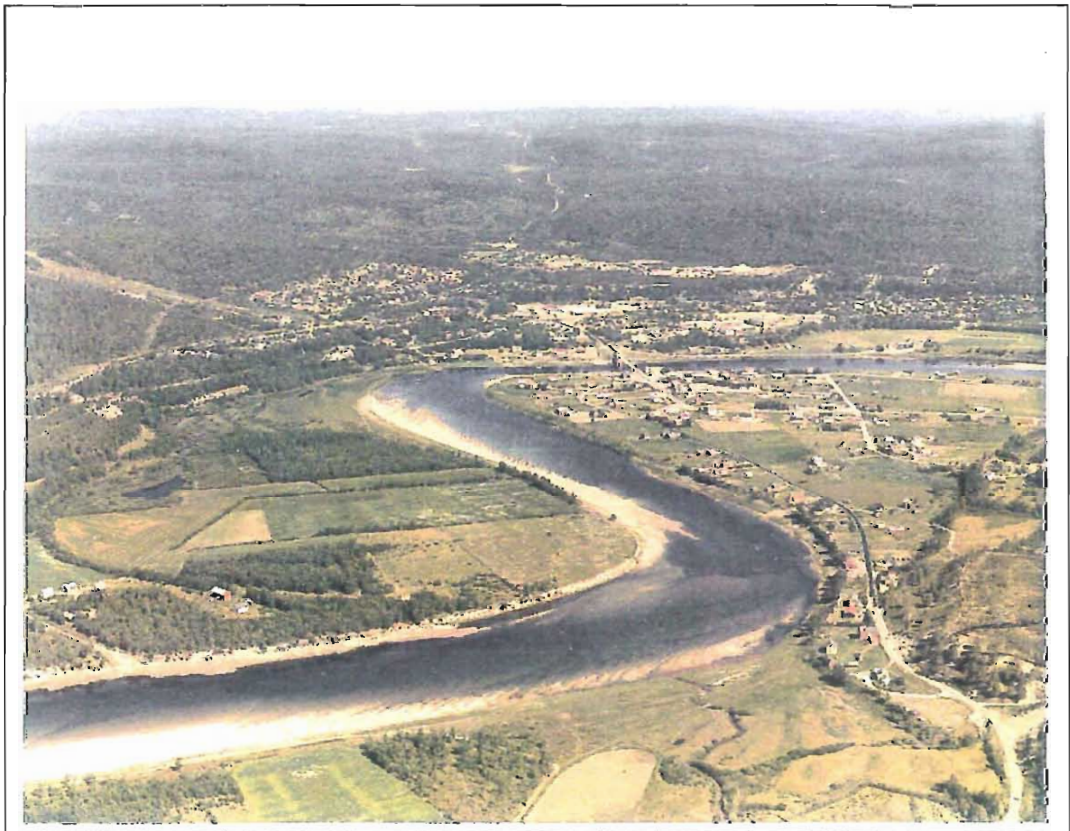
99/177

14.01. 1999

288/59
2-1D

Karasjok

tettsted og sentrum

November 1998

feste as landskapsarkitekter mnla

Innholdsfortegnelse

Forord	
Innledning	
1.0 Overordna landskap	s. 2
1.1 Overordna landskapsform	s. 2
1.2 Underordna landskapsform	s. 2
1.3 Viktige landemerker	s. 2
Kart 01-1261 Overordna landskap	s. 3
1.4 Overordna vegetasjon	s. 4
1.5 Landskapsrom	s. 4
2.0 Vegetasjonsstrukturer i natur- og kulturlandskapet	s. 5
Kart 02-1261 Vegetasjonsstrukturer	s. 6
3.0 Terrengformer	s. 7
Kart 03-1261 Terrengformer	s. 8
4.0 Områdetyper	s. 9
4.1 Jordbrukslandskap	s. 9
4.2 Områder med bebyggelse	s. 9
4.3 Våtmarksområde	s. 9
4.4 Alpintraseen	s. 9
Kart 04-1261 Områdetyper	s.10
4.5 Steinbruddet	s.11
4.6 Karasjokka	s.11
5.0 Historie	s.11
Registrerte fornminner	s.14
Kart 05-1261 Historisk utvikling	s.15
6.0 Stedskarakter	
6.1 Viktig terrassekant	s.16
6.2 Markannjarga	s.16
Kart 06-1261 Stedskarakter	s.17
6.3 Furuskog på terrengflater	s.18
6.4 Åpent kulturlandskap	s.18
6.5 Lukket kulturlandskap	s.19
6.6 Alpinanlegget	s.19
6.7 Bakvegg for Karasjok	s.19
6.8 Karasjokka	s.20
7.0 Prinsipp for arealbruk	s.20
7.1 Jordbruk	s.20
Kart 07-1261 Prinsipp for arealbruk	s.21
7.2 Boligområder	s.22
7.3 Annen bebyggelse	s.22
7.4 Sentrumsutvikling	s.22
7.5 Markannjarga	s.22
7.6 Industri	s.23
8.0 Å komme til Karasjok	s.23
8.1 Rv.92 Kautokeinoeveien fra vest	s.23
8.2 E6 Tanaveien fra øst	s.25
8.3 E6 Porsangerveien fra nord	s.26
8.4 Rv 92 Finlandsveien fra øst	s.27

9.0 Tettstedsanalyse	s.29
10. Områdetyper	s.30
Kart 08-1261 Områdetyper	s.31
11. Vegetasjonsstrukturer i sentrum	s.32
Kart 09-1261 Vegetasjonsstrukturer	s.33
12. Trafikk	s.34
Kart 10-1261 Trafikk	s.35
13. Bebyggelsesmønster	s.36
Kart 11-1261 Bebyggelsesmønster	s.37
14. Kvaliteter og uavklarte situasjoner	s.38
Kart 12-1261 Kvaliteter og uavklarte situasjoner	s.39
15. Områdekarakter	s.40
Kart 13-1261 Områdekarakter	s.41
16. Innspill til fremtidig utvikling i sentrum	s.43
16.1 Utgangspunkt for formgivning	s.43
16.2 Viktige målsetninger	s.46
16.3 "Formingsveileder"	s.46
Kart 14-1261 Forslag til utv.mønster på Markannjarga	s.47
16.4 Markannjarga	s.48
16.5 Sentrum	s.51
16.6 Atkomstveier til Karasjok	s.53
16.7 Prinsipp for boligtomter	s.59
16.8 Materialbruk	s.61
16.9 Fargebruk	s.63
16.10 Skilting	s.64
16.11 Belysning	s.65
17. Forslag til prioritering av tiltaksområder	s.67
Kart 15-1261 Forslag til prioritering	s.68
18. Svar på gruppeoppgaver	s.69

Forord

Feste landskapsarkitekter as har utført en stedsanalyse for Karasjok tettsted og sentrum. Analysen starter med en overordna natur- og kulturlandskapsanalyse. Denne analysedelen skal være med på å synliggjøre kvaliteter som danner rammene for stedet. I tillegg vil analysen kunne brukes som grunnlagsmateriale til kommuneplanprosessen.

Sentrumsanalysen tar for seg Markannjarga og sentrum spesielt. Denne analysedelen synliggjør kvaliteter og uavklarte situasjoner og gir innspill til fremtidige tiltak i sentrum. Den kan fungere som underlag og innspill til reguleringsplaner og fremtidig utvikling av Karasjok sentrum.

Det har vært gjennomført tre møter med arbeidsgruppa, to informasjonsmøter med kommunestyret og det har vært avholdt to folkemøter for gjennomgang og diskusjon av analysematerialet.

Arbeidsgruppa har bestått av følgende:

Planlegger	Hans Gunnar Guttorm, Karasjok kommune
Teknisk sjef	Jan Nittovuoppi, Karasjok kommune
Landbrukssjef	Aslak Boine, Karasjok kommune
Næringssjef	Veslemøy Skoglund, Karasjok kommune
Kultursjef,	Hilda Vuolab, Karasjok kommune

Fra sentraladministrasjonen har Gunn Helene Turi deltatt.
Fra Feste as landskapsarkitekter har Helge Bakke, Tone Telnes og Jan Feste deltatt.

I tillegg har medlemmer av planutvalget deltatt på enkelte møter. Statens vegvesen Finnmark har deltatt på ett møte i arbeidsgruppa. Finnmark Fylkeskommune og kulturminneavdelingen, samt samisk kulturminnevern var innkalt men møtte ikke opp.

Innledning

Karasjok tettsted og sentrum er lokalisert til elveterassene i furuskogen og på de oppdyrkede elveslettene. Elva Karasjokka preger stedet og denne har vært en viktig faktor for fast bosetting på stedet.

Karasjok fremstår som et frodig og lunt sted, hvor furuskogen preger tettstedet. Karasjok er i tillegg et viktig sted for kommunikasjon. Rv 92 og E6 møtes i Karasjok og det er her veivalg foretas.

Stedsanalysen for Karasjok tettsted og sentrum vil være et innspill og et grunnlagsmateriale for arbeidet med kommuneplan og reguleringsplaner. Analysen skal bidra med kunnskaper om stedets forutsetninger og muligheter. Stedsanalysen skal i tillegg være en felles «enighetsplattform» om Karasjok's nåværende situasjon og stedets fremtidsmuligheter.

1.0 Overordna landskap

For å forstå stedet Karasjok (når Karasjok skrives menes det her tettstedet Karasjok) er det viktig å ta utgangspunkt i det overordna landskapet. Det er dette landskapet som omgir og danner rammene for stedet. Forståelsen av det overordna landskapet gir retningslinjer som kan benyttes videre som underlag for kommuneplanarbeidet.

1.1 - Overordna landskapsform

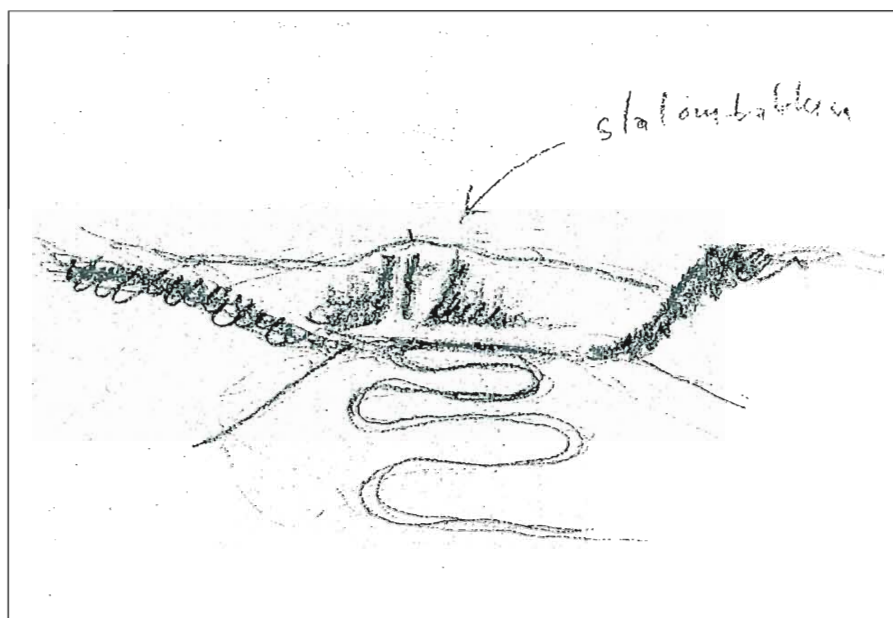
De overordna landskapsformene er inntegnet på kart 01-1261, s. 3. Det er i hovedsak fjellformasjonene mot sør og nord som fremstår som de overordna landskapsformene for Karasjok. Disse fjellformasjonene danner de avgrensende veggene for stedet.

1.2 - Underordna landskapsform

Siste istid og elvas behandling av sideterrenget gjennom tusener av år har laget markerte terrasser på nord- og sørsiden av elva Karasjokka. Disse terrassene danner overgangen til den flate elvesletta. Elveterassene er karakteristiske landskapselement og viktige hovedtrekk i Karasjok.

1.3 - Viktige landemerke

I den overordna sammenhengen er det to markerte landemerker som er spesielle for Karasjok. Det er de to fjellene Oalgevarri mot nord og Mannevarri mot øst. Disse to landskapsformasjonene er markante landemerker ut fra sin form, størrelse og plassering.

Skissen viser eksempel på det viktige landemerke Oalgevarri, som danner nordveggen for Karasjok.

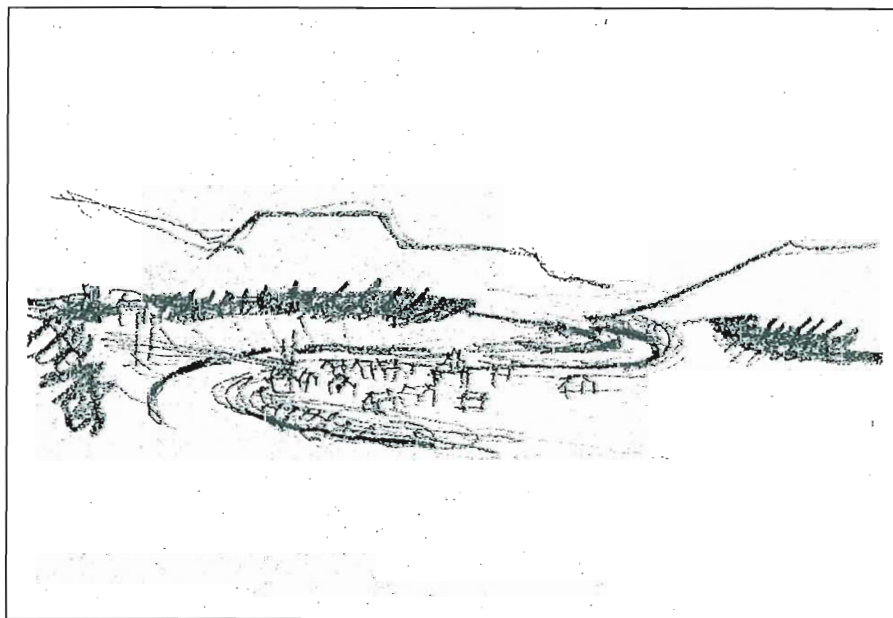
1.4 - Overordna vegetasjon

Den overordna og dominerende vegetasjon for Karasjok er furua som kler lisidene mot nord og øst, samt terrasseflatene ned mot elvesletta. Vegetasjonen er med på å forsterke de overordna landskapsformene som rammer inn stedet.

1.5 - Landskapsrom

Vi kan dele inn landskapet i rom på flere nivåer. De ulike rommene har gulv og vegger i form av flater, terrassekanter og lisider. Det største rommet er dalrommet som ligger med en øst-vestlig retning. Dette rommet dannes av de overordna landskapsformene mot nord og sør.

Rom nr 1 er et landskapsrom som følger Karasjokka. Dette rommet er det viktigste og sterkeste landskapsrommet. Rommet inneholder Karasjokka med sin sterke naturstruktur, meandringer og elveslettene.

Markannjarga ligger i det store elverommet på den flate elvesletta, i bakgrunnen ser vi det viktige landemerke Mannevarri.

Rom nr 2 ligger på den furukledte flaten knyttet til sentrum i Karasjok. Dette landskapsrommet dannes av den østlige delen av Oalgevarri, den vestre delen av Bæccevarri og overgangen til elvesletta.

Rom nr 3 er knyttet til dalrommet mellom Nagirskaidi og Oalgevarri. Rommet avgrenses mot elverommet av den overordna vegetasjonen og den underordna landskapsformen. Rommet har en langstrakt form med retning nord-sør.

2.0 Vegetasjonsstrukturer i natur- og kulturlandskapet

Vegetasjonsstrukturene gir viktig informasjon om stedets landskapskarakter.

På kart 02-1261 i målestokk 1:15000, side 6, er de ulike bonitetsgrensene farget ut.

Det dominerende vegetasjonsbildet innen planområdet er furuskogen som preger lisidene og strekker seg utover terrasseflatene og ut på terrassekantene mot elverommet. Furuskogen er i hovedtrekk av lav bonitet og er derfor sentvoksende og sårbar for inngrep.

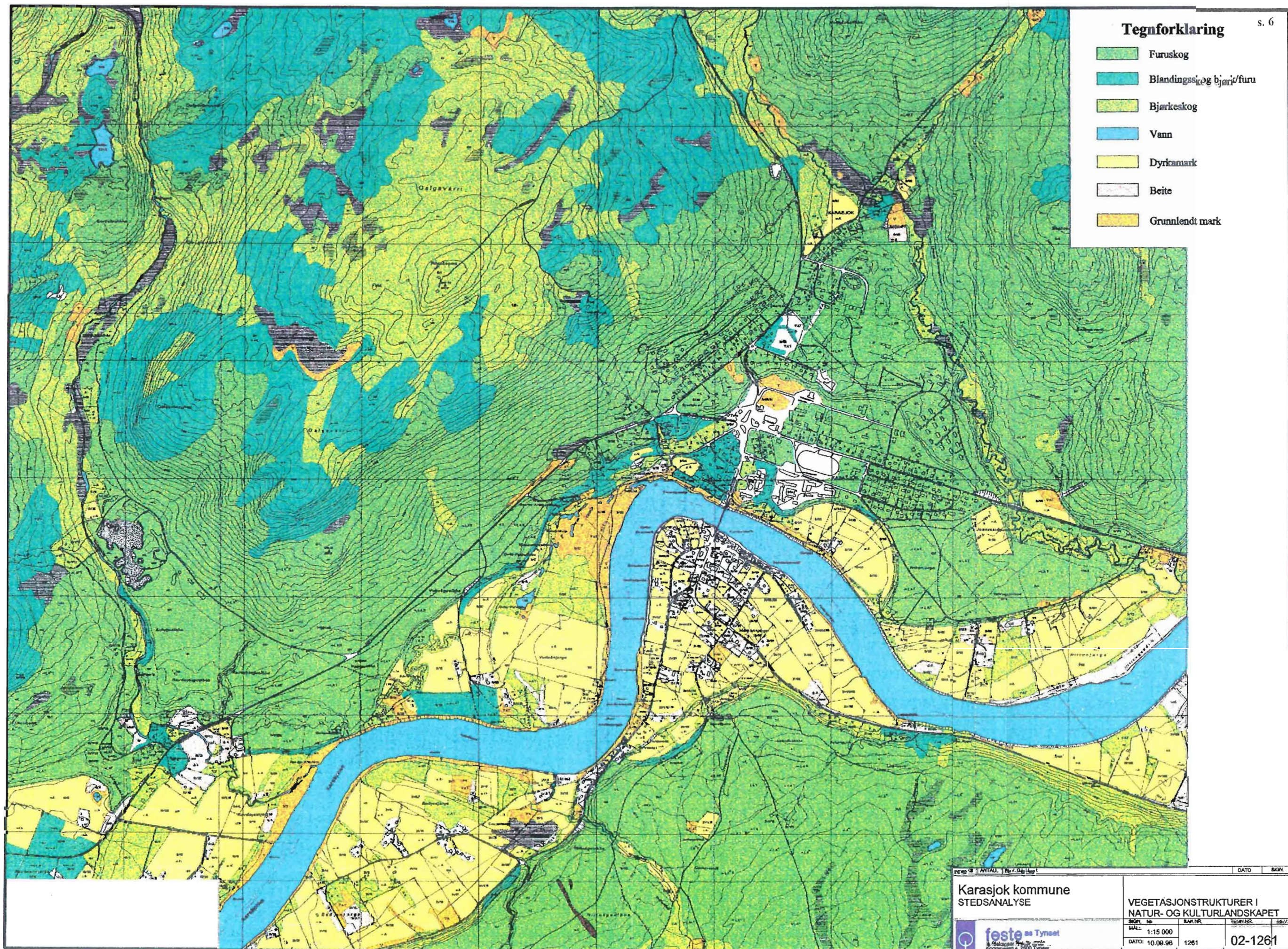
De høyereliggende partiene mot nord er dominert av blandingsskog av bjørk og furu. Disse blandingsskogbeltene danner overgangen til bjørkeskogen på fjelltoppene.

Bjørkeskogen er lokalisert til de høyereliggende partiene, til områdene langs bekker og dalbunner, samt som bjørkebånd og bjørkeholt på elvesletta.

De oppdyrkede arealene innen planområdet er i all hovedsak lokalisert til elvesletta. Den tidligere bjørkekledd elvesletta er på de fleste stedene dyrket opp og de oppdyrkede områdene deles opp av bjørkebånd og bjørkeholt.

Områder med grunnlendt mark og lav vegetasjon (selje og vierkratt) er knyttet til elveslettelandet og fuktige impedementområder.

Hovedtrekkene i vegetasjonsbildet er at det er furua som dominerer de flate terrassepartiene på nord- og sørsiden av Karasjokka, mens bjørka er i all hovedsak lokalisert til elveslettelandskapet.

3.0 Terrengformer

Et særtrekk for Karasjok er det terasserte landskapet. Terrasseringen starter fra elva og går opp til overgangen til lisidene mot nord og sør. Dette er fremstilt på kart 03-1261, side 8.

Elveterassekanten markerer overgangen fra Karasjokka til elveslettene. Terrengformen knyttet til elva er en liten men markert form som i hovedsak ligger uten tre- eller buskvegetasjon, og er spesielt fremtredende ved lav vannføring.

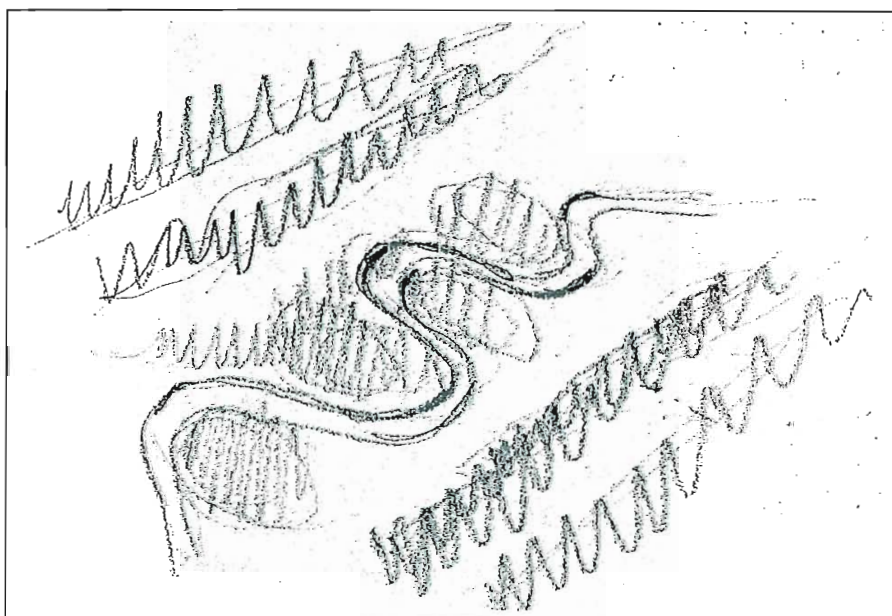
Terasseflatene som dannes i tilknytning til Karasjokka hører elva til og er flater på begge sider av denne. Disse flatene er i all hovedsak oppdyrka og kultiverte.

De markerte terassekantene mot nord og sør utgjør et viktig særpreg for Karasjok. Terassekantene ligger som markerte linjer i landskapet og danner overgang mellom elveflatene og de bakenforliggende furukledte terasseflatene. Terrasseskrentene er vegetasjonsdekt med bjørk eller furu. Terasseflatene i ulik størrelse og utstrekning danner overgang til lisidene som omkranser Karasjok.

Nord og sør for Markannjarga finnes partier med små og langstrakte terasseflater som danner «mellomterasser» mellom elvesletta og de store flatene i bakkant.

Lisidene skiller seg fra terasseflatene med sin bratte karakter. Lisidene danner veggene til Karasjok og er i hovedsak vegetasjonskledte.

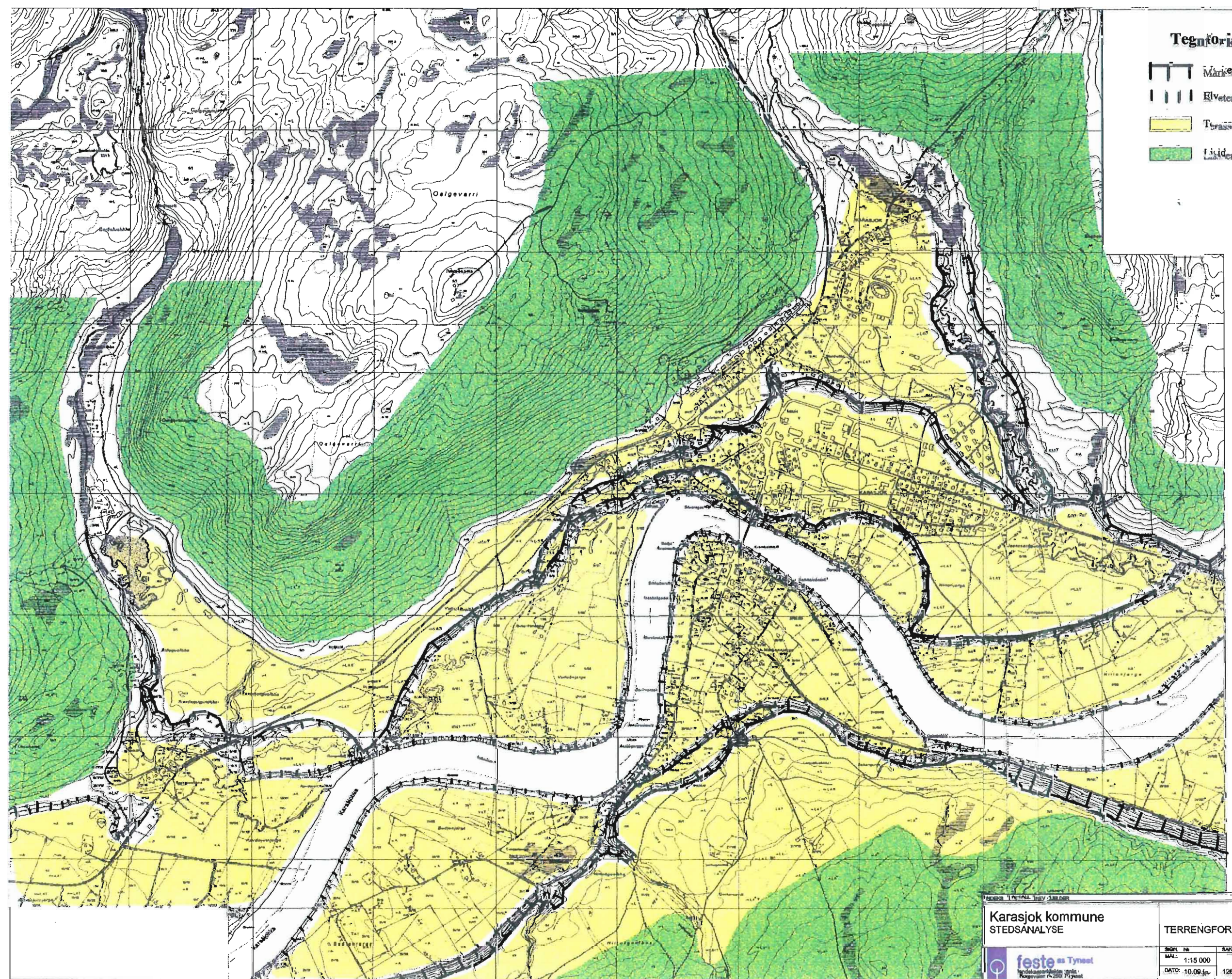
De vegetasjonskledte terassekantene er sårbare for inngrep. Enhver form for inngrep vil danne sår i de markerte linjene i landskapet.

Skissen viser prinsippet med den meanderende elva, flatene med bjørk, og terassekantene med furu som markerte linjer i landskapet.

Tegnforklaring

- Märkert terrassekant
- Elveteraske
- Terrasseinter
- Lisid

Karasjok kommune STEDSANALYSE		TERRENGFORMER	
Skala: 1:15 000	Dato: 10.09.2011	Blad: 1261	93-1261
feste as Tynset			

4.0 Områdetyper

Kartet med områdetyper nr 04-1261, målestokk 1:15.000, side 10, deler inn planområdet etter hvordan ulike områder fremtrer. Dvs. hvilke områder som innehar en karakteristisk fellesnevner.

4.1 Jordbrukslandskap

Områdetypen jordbrukslandskap fremstår med oppdyrkede arealer og bebyggelse som hører jordbruket til. Denne områdetypen finnes i all hovedsak knyttet til elveslettelandet, på de flate oppdyrkede elveslettene.

4.2 Områder med bebyggelse

Områder som fremstår med bebyggelse, har klart den største konsentrasjonen knyttet til Karasjok sentrum samt nord og øst for dette. Av andre større bebygde områder er deler av Markannjarga og Lattosluohkka med en slik karakter.

I en stripe langs elva nordvest for Lattosluohkka fremstår et bebygde område som skiller seg ut fra det omkringliggende jordbrukslandskapet.

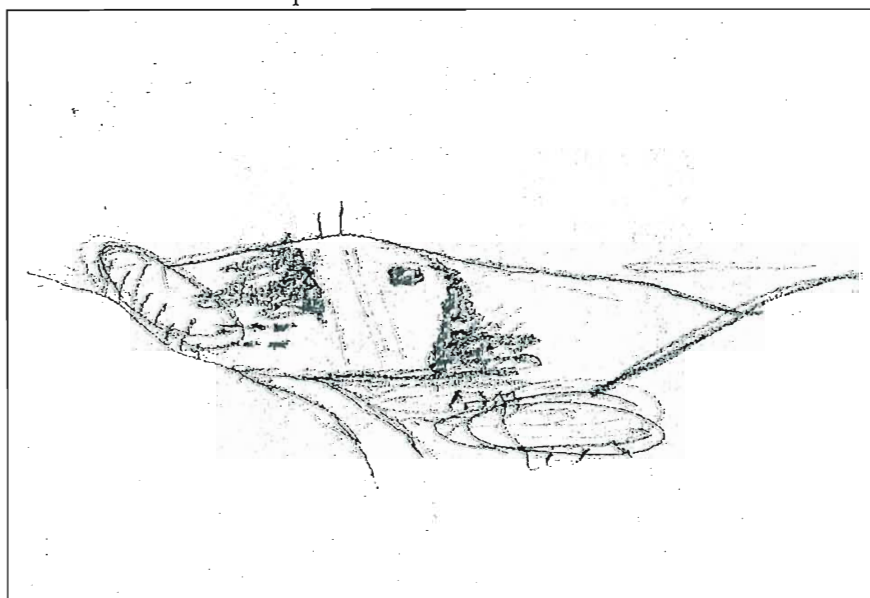
På nordsiden av elva mot vest finnes mindre bebygde områder, som fremstår som avgrensede enheter i landskapet

4.3 Våtmarksområde

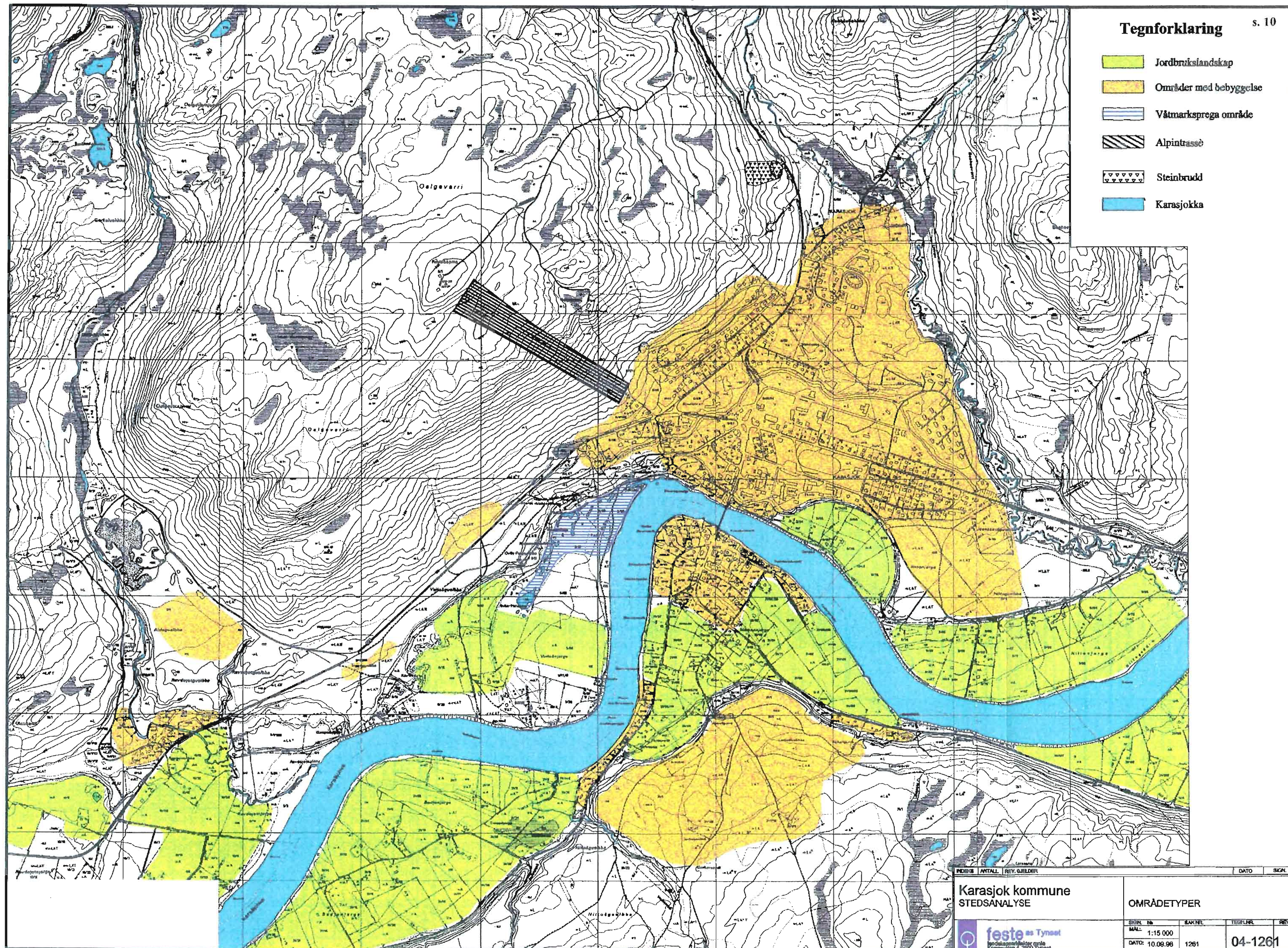
Området nordøst for Vullosnjarga fremstår som et våtmarksområde med innslag av småvatn og fuktelskende vegetasjon. Området har karakter av å være et tidligere meandert elveløp.

4.4 Alpintraseen

Alpintraseen har en langstrakt, åpen og klart avgrenset karakter i den furukledte lia opp mot Oalgevarri. Lia utgjør den viktige nordre bakveggen for Karasjok, og dermed blir alpintraseen fremtredende i landskapsbildet.

Alpintraseen er et karakteristisk innslag i landskapsbildet til Karasjok og fremstår som et "signalanlegg" på lang avstand.

4.5 Steinbruddet

Steinbruddet skiller seg ut som et eget område ut fra uttakets form og mangel på vegetasjon. Området fremstår som et sår i landskapet, men er ikke dominerende i landskapsbildet.

4.6 Karasjokka

Karasjokka utgjør en egen områdetype, der den renner fra vest mot øst. Karasjokka er et markert element som er med på å gi Karasjok sin særpregede karakter.

5.0 Historie

Den ”komprimerte” historiske fremstillingen baserer seg på notat fra bygdebokforfatter Kristian Nymo.

Avjuvarre var det første navnet på samfunnet i Karasjok-traktene. Et fjell nord for Sjusjavre heter den dag i dag Avjuvarri. Avjuvarre-samene levde i et fangstfellesskap (siida) i dette området. Sommerstid flyttet de med sine rein ut til kysten. I svenske fogdregnskaper fra 1553 er det oppgitt 11 skattebetalere fra Avjuvarre siida.

Jakt og fangst må ha spilt en stor rolle for de første brukerne av området, da tamreinflokkene ennå var små. Omfanget av fangstgraver i Karasjok tyder på en utpreget bruk av området.

I perioden 1553-1608 var middeltallet for Avjuvarre på 21 skattemenn. Navn i skattemantallet tyder på at befolkningen har vært i kontakt med kristendommen allerede på 1500 tallet. De fleste hadde norske eller svenske fornavn.

Ved kongelig plakat av 27.09.1673 ble Kautokeino skilt fra Torneå prestegjeld med egen prest. Avjuvarre var en del av dette prestegjeldet.

Den første finske innvandringsbølgen startet fra 1720 årene. Den første faste bosettingen på nåværende Karasjok kirkested skjedde ca 1720. De fem familiene snakket finsk og levde av fedrift og laksefiske. Den første nybygger som ble registrert var Mikkel Hinderson. Han fikk svensk frihetsbrev til å rydde gård ved Karasjokka i 1724.

I 1728 ble det holdt et møte om laksefiskeriene i Karasjokka hvor det ble diskutert fiskeredskaper, fiskemetoder og fiskerett.

I 1730 ble det oppført to tømmerstuer i Jesjokdalen, 2-3 km ovenfor nåværende Jergul, til bruk for prest og fogd. Dette kan sies å være det første administrasjonsbygg i Karasjok. Et lignende bygg ble ført opp ca 5 km nedenfor nåværende Karasjok kirkested.

I 1741 var det 41 hushold med til sammen 159 mennesker.

I 1751 bodde det 143 mennesker i Avjuvarre.

I 1766 ble det etablert kirkegård i Karasjok, denne ble innviet i 1767. Forsamlingshus ble opptømret i 1777-1778. Huset stod ytterst på Kirkestedneset.

I 1801 var det 333 innbyggere i Avjuvarre, derav 48 fastboende fordelt på 9 familier.

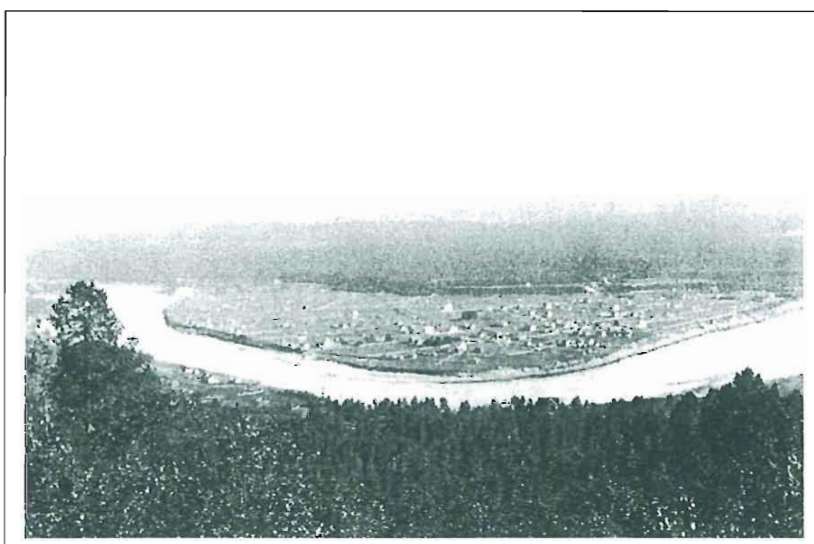
Karasjok kirke ble bygget i 1807. Året 1815 ble navnet på sognet endret fra Avjuvarre til Karasjok. Samme år var folketallet sunket til 329. I 1825 steg det til 339 personer.

Den andre finske innvandringsbølgen startet i 1840-1860 årene.

I 1845 er det ikke oppført kvener i Karasjok, - bare samer.

I 1866 ble Karasjok egen kommune og første ordfører var Matis Isaksen. Han var ordfører i 26 år.

I år 1900 var det 0,8 km² dyrket eng. Det var registrert 59 hester, 186 storfe og 246 sauer. Soknepresten Kristian Nissen stiftet Karasjok landbruksforening i 1905. Dette medførte stor nydyrkingsaktivitet. Sæterdrift fantes allerede på 1800 tallet på Assebakte og Buollannjarga.

Bilde av Markannjarga fra begynnelsen av 1900 tallet, hvor hele elvesletta er dyrket opp.

Bureisinga skjøt fart fra begynnelsen av dette århundre og folk begynte å bosette seg på nessene i elvedalen.

Folketallet ved århundreskiftet var 614 personer. 558 samer, 20 norske og 6 kvener. 191 av samene var flyttsamer. På denne tiden fantes ikke veier, så elva var den viktigste transportåren.

Veien fra Lakselv kom først i 1943. Broen over Karasjokka ble bygget i 1943. Det samme ble veien til Finland med bro over Anarjokka.

Før bruforbindelsen mellom Karasjok sentrum og Markannjarga ble kabelferge benyttet for kryssing av Karasjokka.

All bebyggelse, med unntak av kirka, ble brent i 1945. Ved gjenoppbyggingen ble all bebyggelse av offentlig karakter samlet på nordsiden av Karasjokka. El-kraften kom til Karasjok på midten av femtiårene. Med el-krafta kom slakteri og meieri og dermed var det slutt på naturalhusholdninga.

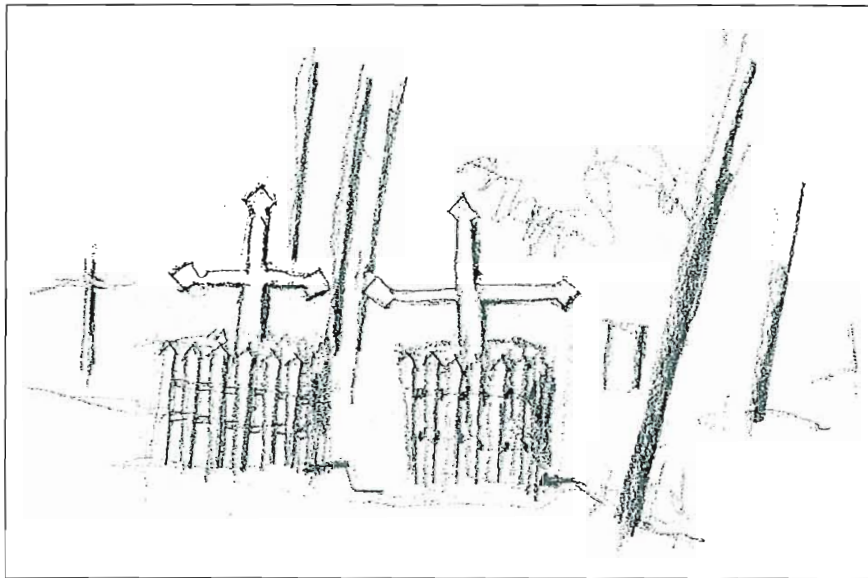
I perioden fra 1950 frem til 1964 foregikk det en stor og omfattende nydyrkingsperiode.

Som det fremgår av den komprimerte historiske fremstillingen, er de fysiske historiske spor forholdsvis få, og de som ennå finnes er knyttet til etterkrigstidens kulturminner. På Markannjarga finnes ennå enkelte bygninger og gårdstun med typisk gjenreisningspreg. I Karasjok sentrum er gjenreisningsbebyggelsen i hovedsak knyttet til den samiske folkehøgskolen og pensjonatet ved hotellet. Ellers finnes en del bolighus i sentrum med preg av byggestil fra gjenreisningstida.

Karasjok kirkegård som ligger oppe på furuterassen sør for Markannjarga er en meget spesiell og tiltalende kirkegård, med

gravene liggende i furuskogen. Karakteren til kirkegården er etter vår mening unik i Norgessammenheng.

Det tidligere boligområdet for forsvaret, øst for sentrum, viser et typiske enhetlig 60-talls boligområde.

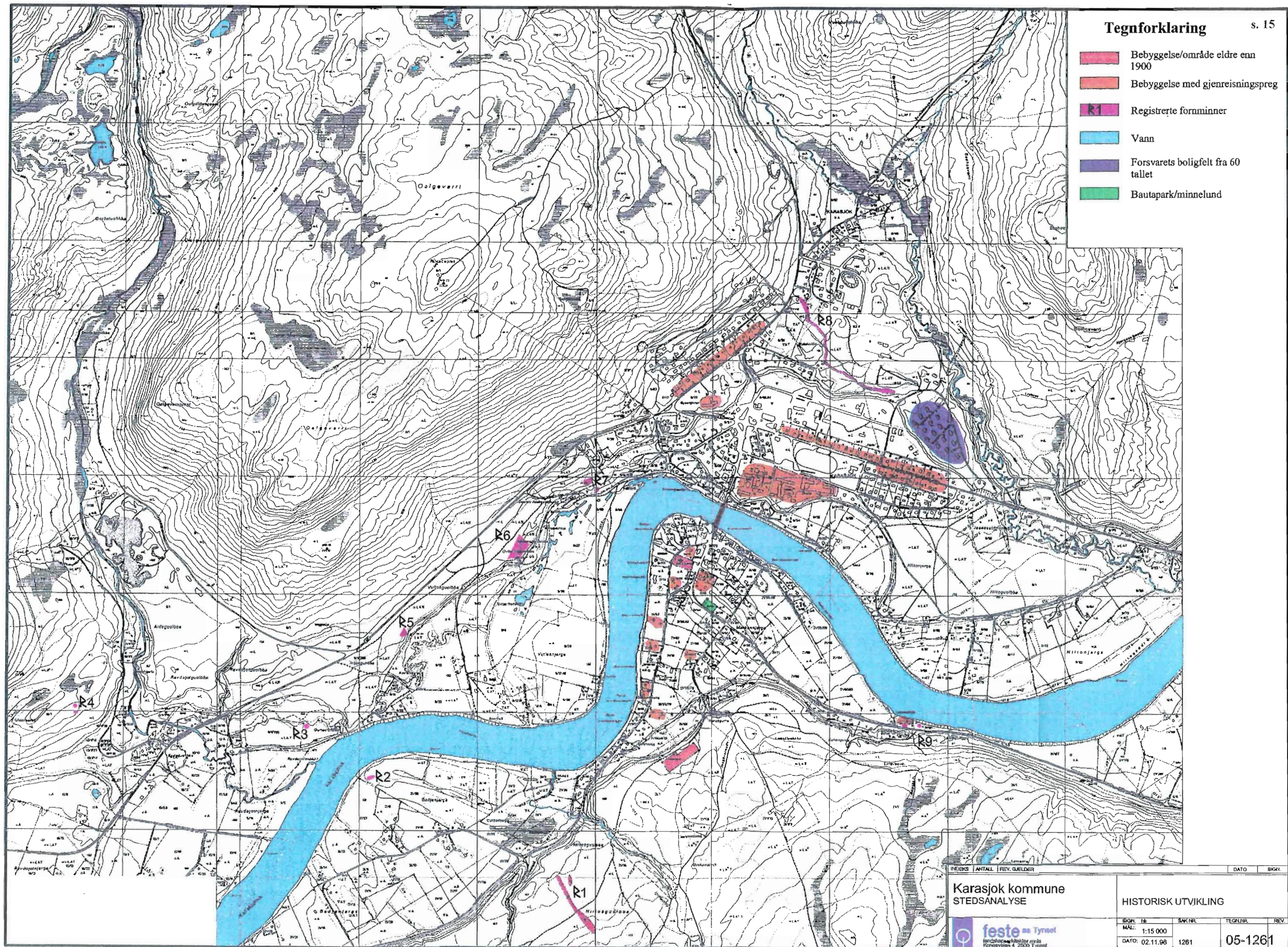
De gamle gravene i furuskogen gir kirkegården et spesielt preg som skiller seg ut fra andre kirkegårder i Norge.

Registrerte fornminner

Innen planområdet er det registrert forholdsvis få fornminner. Utenfor planområdet med en radius av ca. 2 km fra Karasjok sentrum finnes mange og store sammenhengende fangstgravrekker. Blant de registrerte anleggene kan nevnes:
Vest for Mannevarri finne et anlegg med 17 fangstgraver. Sørvest ved Vuohcugeahci er det registrert et anlegg med 30 fangstgraver. Nordøst for Beaiv-Anddevarri er det registrert et anlegg med 23 fangstgraver.

De registrerte fornminnene innafor planområdet er som følger:

- 1: Ved Niltosguolbba er det registrert 16 fangstgraver og 6 Assebaktegraver.
- 2: På Badenjarga, nær elvekanten er det registrert kullgroper og gammetufter.
- 3: Ved Gumpeluhppu er det registrert gammetuft.
- 4: Vest for Ravdojotguolbba er det registrert fire steinkonstruksjoner.
- 5: Sørvest ved Vullosguolbba er det registrert fangstgraver.
- 6: Ved Njoammilguolbba er det registrert en gammel kirkegård.
- 7: Vest for Javrebalgis er det registrert grav og fangstgrop.

- Bebyggelse/område eldre enn 1900
- Bebyggelse med gjenreisningspreg
- R1 Registrerte fornminner
- Vann
- Forsvarets boligfelt fra 60 tallet
- Bautapark/minnelund

Karasjok kommune
STEDSANALYSE

HISTORISK UTVIKLING

1:15 000
02.11.98

1261 05-1261

- 8: Fra E6-Lakselvveien og forbi museet er det et sammenhengende fangstanlegg på 66 fangstgroper.
- 9: Nord for Finnlandsveien ved Latemohkki, i tilknytning til den gamle gjenreisningsgården, er det registrert en tjæremile og en grop.

Ut fra de foreliggende registreringer av fornminner i Karasjok, går det fram at området er blitt brukt meget aktivt fra gammelt av. De store og sammenhengende fangstrekkene er lokalisert til grusavsetningene på furumoene. Funnet av den gamle kirkegården og enkeltgravene kan tyde på tidlig bosetting på grusterassene. Elva og furuterassene var viktige naturstrukturer og forutsetninger for bruk og bosetting i området. Ut fra det som er registrert pr. i dag kan det nok forventes flere funn som kan gi svar på tidligere bruk av området, når en mer systematisk registrering igangsettes.

6.0 Stedskarakter

De foregående registreringene og analysekartene summeres opp i kart nr.06-1261, kalt Stedskarakter, side 17.

Sammenfatningen av hovedelementer fra registreringene tegner et særpreg som er med på å gi Karasjok sin stedskarakter.

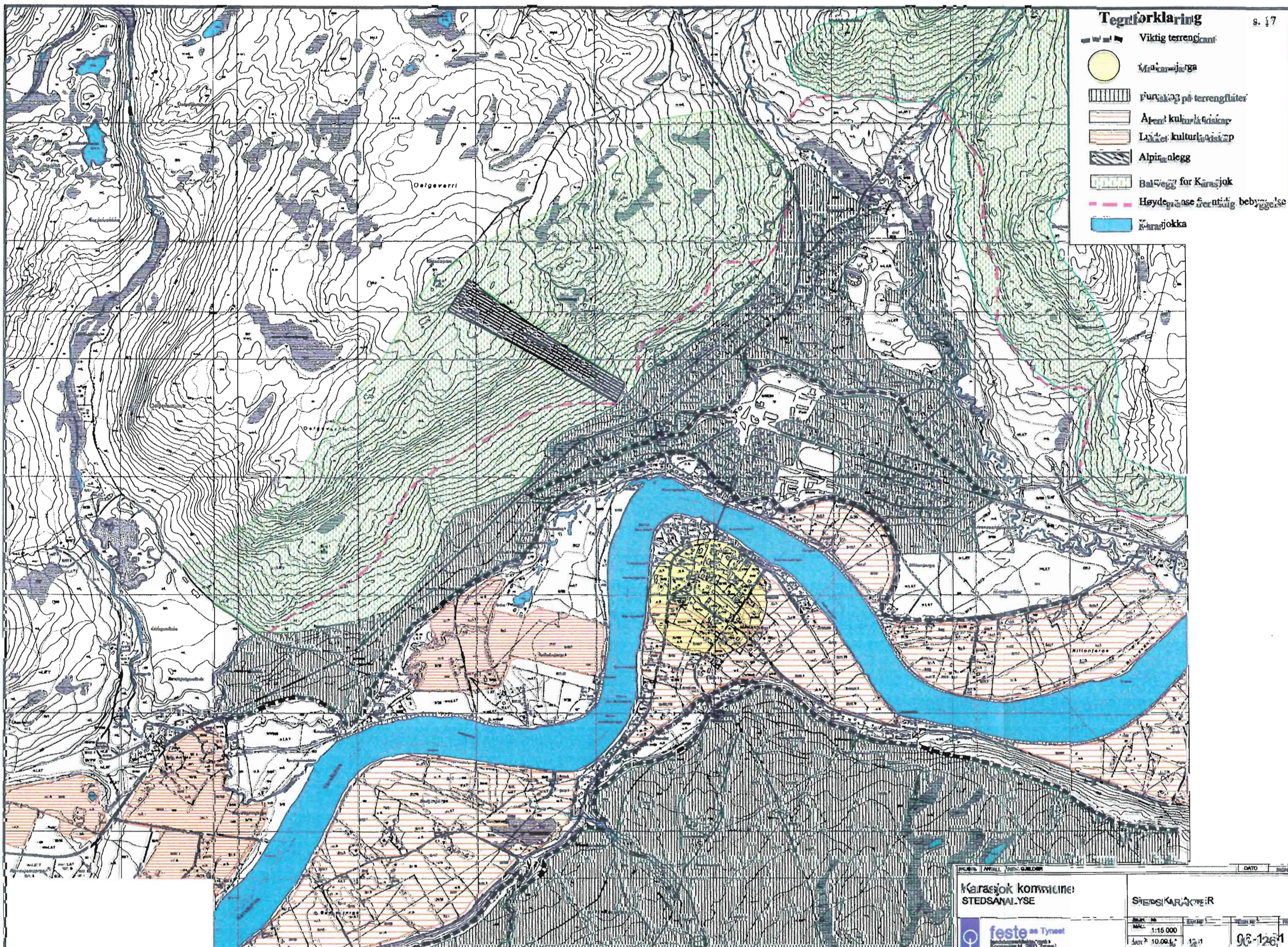
6.1 Viktig terassekant

Som hovedtrekk innen planområdet kan det sies at vegetasjonen er todelt på stedet. Bjørka er konsentrert til elvesletta og de nedre terrassekrentene, mens furua dominerer terrasseflatene.

Terassene og terrassekantene er viktige særpreg for Karasjok. Spesielt viktig og meget sårbar for inngrep er den markerte, skogbevokste overgangen mellom terrassekant og terrasseflate. Furubåndene knyttet til terrassekantene er markante og viktige linjer i Karasjok sitt landskap. For at denne karakteren skal opprettholdes er det viktig at inngrep og bebyggelsen trekkes godt tilbake, inn på terrasseflaten. Noen «uheldige» eksempler på at dette prinsippet ikke er fulgt finnes på de smale mellomterassene sør for Markannjarga.

6.2 Markannjarga

Den nordligste delen av Markannjarga er med på å gi Karasjok sitt særpreg. De oppdelte småskala jordstykkene rundt og ved kirka og enkelte elementer av gjenreisningstun med små og knappe bygninger, gjør dette området spesielt for Karasjok.

Markannjarga er i ferd med å gå i oppløsning i og med at nyere bebyggelse bryter med den gamle byggeskikken og at enkelte bygninger sprenger rammene for hva området kan tåle.

For at karakteren til Markannjarga skal opprettholdes, er det viktig at ny bebyggelse tilpasses gjenreisningsbebyggelsen i området. I tillegg bør tomtene gis god størrelse slik at det blir godt med areal rundt de enkelte bygg. Det bør også vurderes å begrense ny bebyggelse på området. Dette vil være med på å opprettholde karakteren av et åpent, småskala jordbrukslandskap. Vegetasjon som nyttes i området bør være lauvtrær, helst bjørk.

6.3 Furuskog på terrasseflater

De vide og sammenhengende furuflatene mot nord og sør er med på å gi Karasjok sin steds karakter. På de fleste områdene er furuskogen dominerende, og den er med på å holde bebyggelsen fast i terrenget. Ved eventuell fortetting eller utvidelse av boligområdene i dette området er det viktig at mest mulig av furuskogen blir bevart.

I selve sentrumsområdet og ved sagbruksområdet er furuskogen fjernet og disse områdene fremstår som åpne tomrom i landskapsbildet.

Furuflaten videre mot vest og mot Ravdbjotguolbba, har en smalere karakter der den ligger mellom terrengkanten mot sør og lisida mot nord. Dette er også egnede områder for fremtidig utbygging. For at området skal opprettholde sitt særpreg er det viktig at de samme prinsipper for bevaring av furuskogen gjelder.

Boligområdet sør for Markannjarga, Lattosluohkka, innehar det samme preget som på nordsiden av Karasjokka. Her er de nye boligfeltene tilpasset landskapet og skogen er med på å holde bebyggelsen fast i terrenget. Ut fra vår vurdering tåler området ytterligere utbygging videre mot sør.

6.4 Åpent kulturlandskap

Som tidligere nevnt er hovedtyngden av jordbrukets kulturlandskap konsentrert til elveflatene. På sørsiden og på nord-østsiden av Karasjokka fremstår kulturlandskapet med en åpen karakter. De sammenhengende områdene deles opp med gjerder og av smale bjørkebånd. Bebyggelsen som finnes på disse områdene har en klar tilknytning til jordbruksdriften.

For at disse områdene skal opprettholde karakteren er det viktig at jorden er i aktiv bruk og at ny bebyggelse som etableres er landbruksrelatert.

6.5 Lukket kulturlandskap

Jordbrukslandskapet på nordvestsiden av Karasjokka har en mer lukket og oppdelt karakter. De oppdyrkede flatene ligger avgrenset med vegetasjonsdekte flater. Landbruksbebyggelsen ligger mere spredt.

Skal jordbrukskarakteren i disse områdene opprettholdes, må jordene skjøttes gjennom aktiv drift. Området kan tåle begrenset utbygging av boliger i de vegetasjonsdekte områdene uten at områdekarakteren endres.

6.6 Alpinanlegget

Alpinanlegget i Oalgevarri, bakveggen til Karasjok, er et markert inngrep i den skogkledte lia. Beliggenheten i bakveggen og nærheten til sentrum gjør dette til et signalanlegg for Karasjok. Anlegget ligger i dag med en dimensjon som ikke ødelegger veggkarakteren. En eventuell fremtidig utvidelse bør unngås.

6.7 Bakvegg for Karasjok

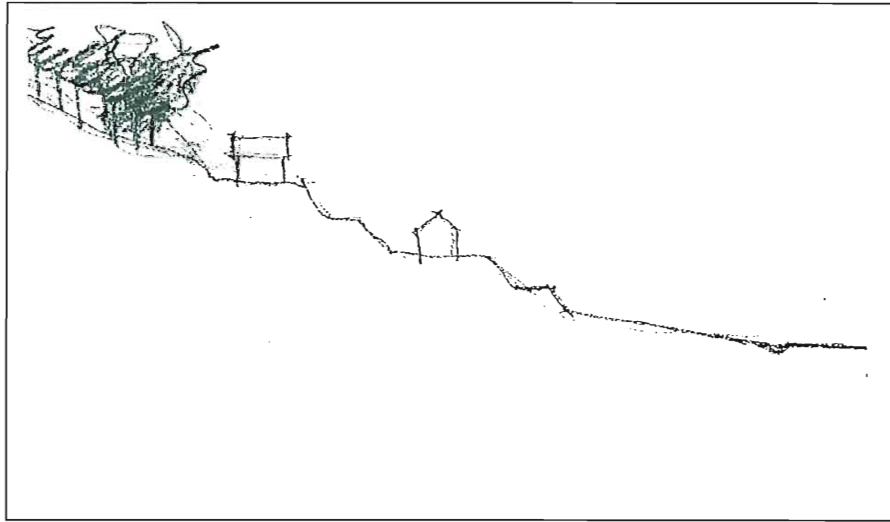
De markerte og viktige skogkledte lisidene mot Oalgevarri i nord, mot Bæccevarri i øst og mot Dakteroavvi og Jalgavarri (utenfor kartet) i sør, danner omrammingen av- og bakveggene for Karasjok.

For at disse veggene skal opprettholde særpreget er det viktig at ny bebyggelse og inngrep som krever fjerning av skog, ikke trekkes for høyt opp i lia. Spesielt viktig er dette mot nord og øst.

Den stiplede streken viser forslag til øvre grense for fremtidig bebyggelse. Grensen er lagt til et høydenivå hvor eventuell fremtidig bebyggelse kan etableres uten at denne blir for dominerende i landskapsbildet og uten at veggene mister sin grønne karakter. Ved en fremtidig bebyggelse i disse områdene er det viktig at det settes igjen nok vegetasjon til å forankre byggene i terrenget.

I tillegg må bebyggelsen tilpasses terrenget.

Eksempel på at bebyggelse i bakveggen kan bli meget fremtredende i landskapsbildet finnes i deler av boligfeltet på nordsiden av Kautokeinoveien (Rv 92). Bredden som veirommet har fått, i kombinasjon med alt for stor grad av avskoging og lite tilpasset bebyggelse, gjør at det oppstår store sår i terrenget. For å dempe dette inntrykket bør det etableres nye vegetasjonsbelter mot veien.

Prinsippsnittet viser situasjonen som gjelder deler av byggefeltet hvor all vegetasjon er fjernet, bygningene er lite tilpasset terrenget og veirommet har fått en åpen og bred karakter med et dominerende grøfteprofil.

6.8 Karasjokka

Det sterkeste og mest sentrale element i Karasjok er Karasjokka. Elva har hatt betydning helt fra dannelsen av stedet Karasjok og frem til i dag. Karasjokka utgjør et mektig og viktig landskapselement på sin ferd fra vest mot øst.

Tilgjengeligheten til og nærkontakten med elva er i dag ikke spesielt opparbeidet. Dette gjelder spesielt sommerstid. Plassering av nye bygninger langs elvebredden på Markannjarga har medført en «privatisering» av elvebredden. For å bedre tilgjengelighet og kontakt med elva bør det opparbeides stier langs elvebredden. I tillegg vil etablering av fiske- og bålplasser øke attraktiviteten til elva.

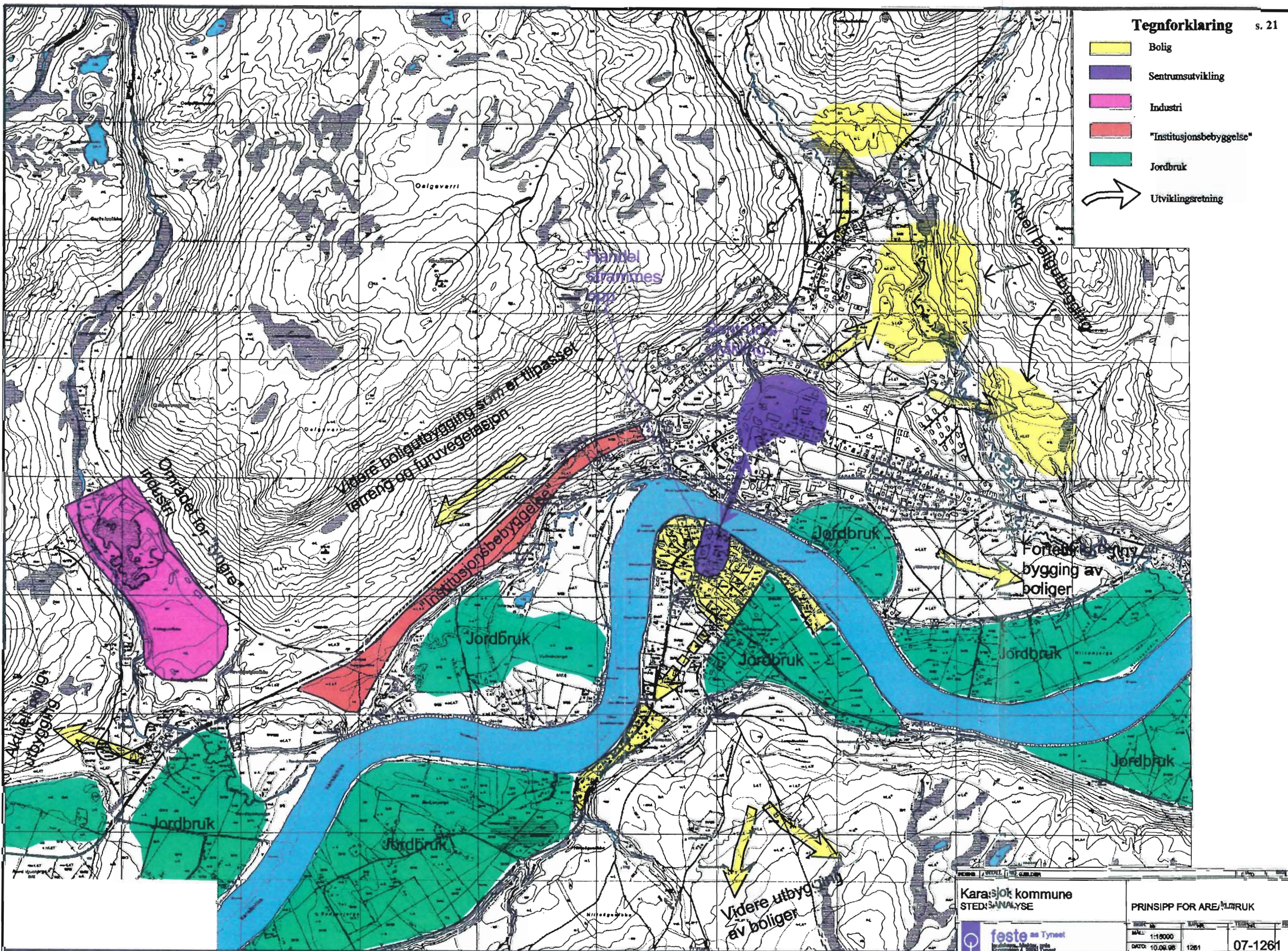
7.0 Prinsipp for arealbruk

7.1 Jordbruksarealene er en viktig del av Karasjok sitt særpreg.

Det er viktig at disse arealene blir opprettholdt som landbruksområder for at de skal opprettholde sin karakter.

Områdene med det åpne kulturlandskapspreget er sårbare for inngrep og tiltak som ikke er jordbruksrelaterte. Eksempelvis vil en utbygging av boliger endre områdekarakteren.

Vullosnjarga har en mer lukket landbrukskarakter og tåler dermed endringer og inngrep bedre, før landskapskarakteren endres.

- Bolg
- Sentrumsutvikling
- Industri
- "Institusjonsbebyggelse"
- Jordbruk
- Utviklingsretning

7.2 De eksisterende boligområdene har i hovedsak en god plassering i landskapet. Ved etablering av nye boliger vil områdene videre sør for Lattosluohkka være godt egnet. Det er viktig at det samme prinsippet for etablering videreføres i de nye områdene. Dvs at boligene tilpasses terrenget og at furuvegetasjonen ivaretas i størst mulig grad.

Boligområdene i Karasjok sentrum er etablerte boligområder som preges av en gjennomtenkt struktur med store tomter knyttet til bygningene. Denne strukturen er med på å gi Karasjok sitt særpreg. Det anbefales derfor ikke sterk fortetting i disse områdene.

Områdene nord og øst for museet er områder som bør vurderes som fremtidige boligområder. Det gamle sagbruksområdet bør i denne sammenhengen vurderes som et fremtidig boligområde. Området er lett å bygge ut og det ligger sentrumsnært.

I lisiden til Oalgevarri mot vest vil det være aktuelle områder for boliger. I dette området er det viktig at boligene tilpasses terrenget og at furuvegetasjonen blir opprettholdt i størst mulig grad.

Områdene vest for Ravdajotghoubbla kan også være aktuelle å vurdere til fremtidig boligutbygging.

7.3 Mere «institusjonspreget» bebyggelse vil være riktig å plassere på sørsiden av Kautokeinoveien. Her er sametinget under oppførelse, og i tillegg etableres det en Vegstasjon i området. Prinsippet med gode vegetasjonsbånd mellom vei og bebyggelse, samt bevaring av et bredt vegetasjonsbelte mot terassekanten, er helt nødvendig å videreføre også for fremtidig bebyggelse i dette området.

7.4 Sentrumsutviklingen må foregå i sentrum av Karasjok. Sentrum er etter vår mening avgrenset som vist på plankartet. Hele sentrumsområdet må få en oppstramming og klarere differensiering mellom ulike arealer. Det er også meget viktig at furuvegetasjonen tas vare på og videreutvikles i sentrumsområdet.

7.5 Markannjarga med handelssentrum må strammes opp. Deler av området kan tåle en ytterligere fortetting med boliger og mindre «hjemmeindustri». Store bygningskropper bør ikke tillates oppført. Området mot sørvest kan vurderes fortettet i mindre grad, slik at kulturlandskapspreget i området opprettholdes.

7.6 Industri med produksjon som støyer og har behov for lagerplass, bør etableres nord for Ravdajotgoubbla og videre innover dalen. Småindustri med behov for utsalg kan vurderes å få en mer sentrumsnær plassering i Karasjok sentrum eller på Markannjarga.

8.0 Å komme til Karasjok

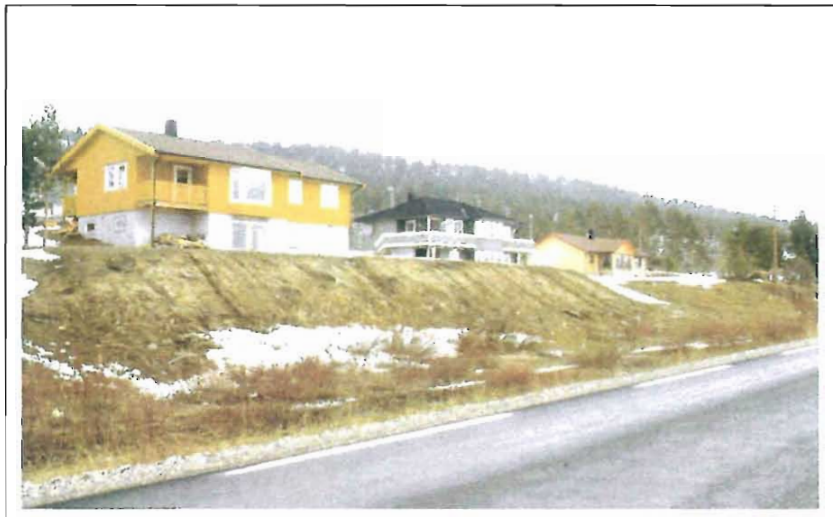
Det å komme til et sted, og førsteinntrykket en får av et sted, forteller mye om stedet. De som møter stedet danner seg et inntrykk av om dette er et godt sted, om man får lyst til å stoppe og benytte seg av de tilbud som finnes. Møte med et sted kan også gi «bilder» som gjør at man kan skille stedet fra andre steder i Norge. Mange av disse bildene dannes ut fra karakteren til stedet og ofte opplevd fra dagens ferdselsårer. Oppfatter de reisende dette som et innbydende sted, ønsker mange å stoppe opp og benytte fasilitetene som finnes.

Et sammendrag av lysbildeserien av det å komme til stedet Karasjok er tatt med i denne rapporten.

8.1 Rv.92, Kautokeinoveien fra vest.

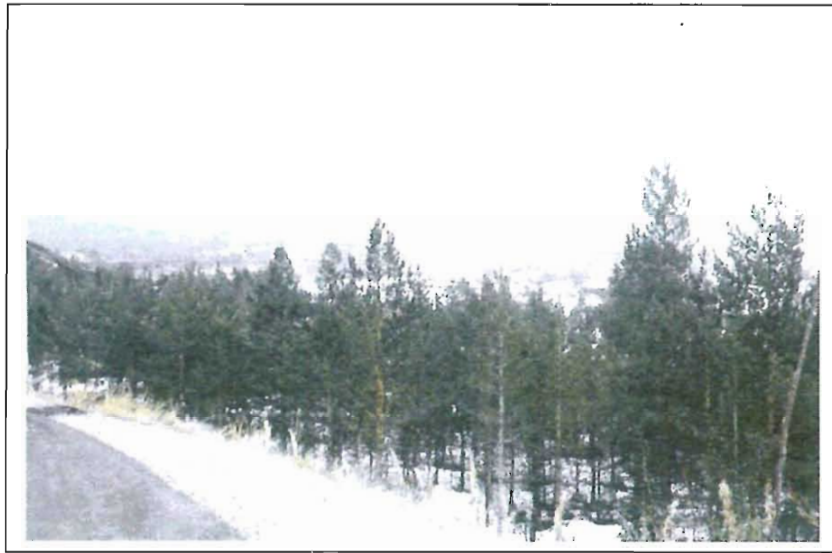
Når man kommer til Karasjok fra vest, langs Kautokeinoveien, møter man bebyggelse som forvarsler møte med et sted, ved Ravdajotguolbba. Veien er fremdeles en landevei, men bebyggelse kan skimtes nær veien.

Møte med boligfeltet er en blandet opplevelse da enkelte av boligene er svært eksponert i landskapsbilde, samt at veirommet har en åpen og bred karakter.

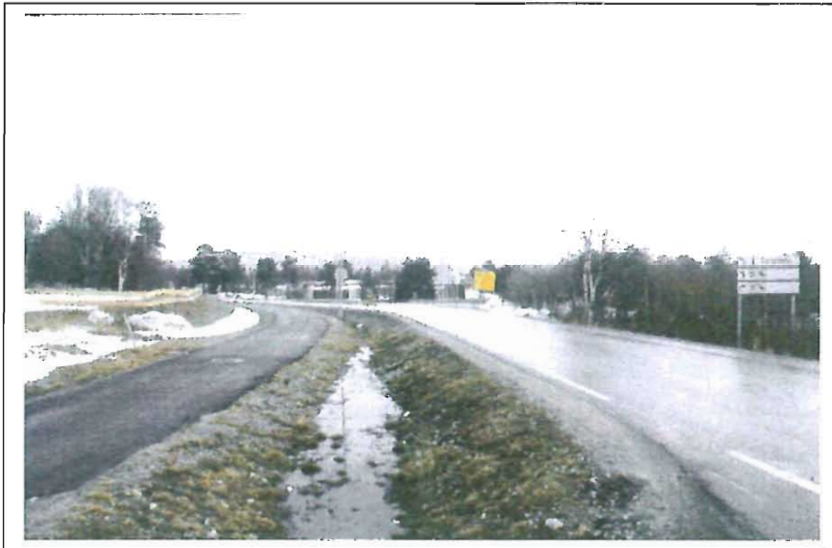
Enkelte av bygningene i det nye boligfeltet er lite terrengtilpasset. I tillegg er vegetasjonen fjernet, noe som gjør at feltet blir fremtredende i landskapsbildet.

Det første møtet med Karasjok tettsted blir av Markannjarga og deler av sentrum oppe på furuflaten.

Det første møtet med tettstedet Karasjok. Fra dette punktet presenterer Karasjok seg meget positivt.

Ved atkomsten til Karasjok tettsted er det rundkjøringen og veiens sidearealer som ønsker velkommen til stedet. Områdene preges av åpne og utflytende sidearealer, et bredt veirom med grøft mellom gang/sykkelveg og kjørevei. Betonggriser i veikantene og standard lysmaster for belysning av veirommet.

Atkomsten preges av de utflytende sidearealene, den standard opparbeidede rundkjøringen og det dominerende veirommet.

8.2 E6, Tanaveien fra øst.

Når vi kommer til Karasjok fra øst langs Tanaveien, beveger vi oss på terrasseflaten inn mot sentrum. Kraftstasjonen med betonggrisene er det første som ønsker velkommen til tettstedet.

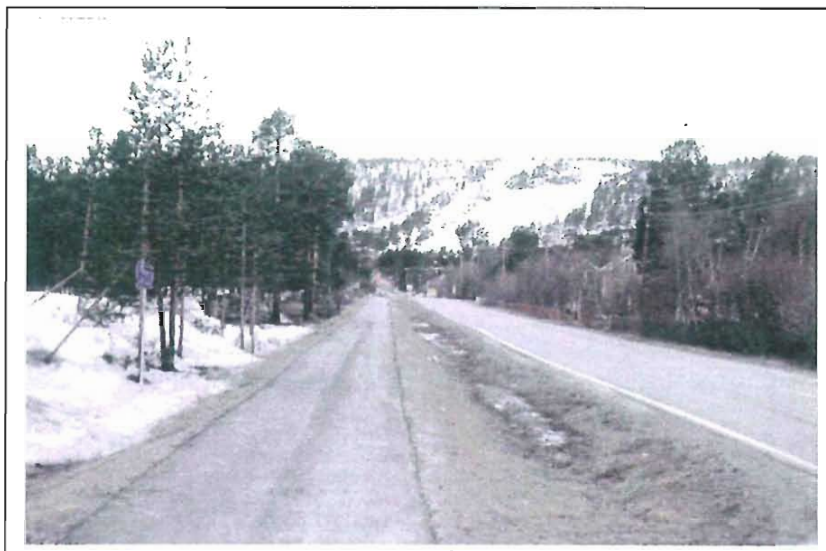
Det første forvarsel om at vi nærmer oss et tettsted er ved møtet med kraftstasjonen og betonggrisene ved veien.

Inn mot sentrum beveger vi oss gjennom et klart definert veirom, med bebyggelse på den ene siden. Bebyggelsen, bruken av stakitt og vegetasjonen som er knyttet til privateiendommene gir et tiltalende møte med Karasjok.

Grøften mellom vei og gang/sykkelvei gir et visuelt åpent og bredt veirom. Grøftene burde slakes ut og dempes ved innplantning av naturlig vegetasjon (furu).

Vegetasjonen i form av furu på gang/sykkelvei-siden er en viktig vegg i veirommet.

Alpinanlegget er fremtredende i bakveggen for sentrum og fremstår slik som et «signalanlegg» for Karasjok.

Bebyggelsen og vegetasjonen er med på å holde veirommet sammen og gir et klart signal om at vi er inne i et tettsted. Grøfteprofilen gir et negativt inntrykk.

8.3 E6, Porsangerveien fra nord.

Å komme til Karasjok fra nord langs Porsangerveien gir en opplevelse av å forlate vidda og dukke ned i et grønt og frodig område. Frodigheten dannes av de furukledte flatene i Karasjok. Når vi nærmer oss stedet er bebyggelsen ikke påtrengende, men den kan anes mellom vegetasjonen. Veirommet er klart avgrenset og har en størrelse og et innhold som er tiltalende. De store og åpne grøfteprofilene mangler og vegetasjonen får lov å stå helt inn til veien. Dette gir gode og tiltalende vegger i veirommet.

Veien har et naturlig forløp. Bygningene kan skimtes innimellom trærne og vegetasjonen danner den viktige avgrensingen av veirommet.

Videre inn mot sentrum tydeliggjøres flere sentrumsfunksjoner i form av hotell og offentlige bygninger. Boligbebyggelsen på nordsiden med stakitt og vegetasjon, er en viktig vegg i veirommet. Skiltbruken gir et visuelt rotete og forvirrende inntrykk i tillegg til bruken av betonggriser i området.

De store furutrærne er viktige og kraftfulle elementer i veibildet inn mot Karasjok sentrum.

I slutten av veien, ved overgangen til rundkjøringa, endrer bildet seg og veirommet får en utflytende karakter, med framtrepende grøfter og åpne sidearealer som fremstår som restarealer.

8.4 Rv 92, Finlandsveien fra øst

Når vi kommer til Karasjok fra øst langs Finlandsveien, beveger vi oss langs elveslettelandskapet. Karasjokka er et sentralt element i landskapsbildet. Det første signalet om at en nærmer seg et tettsted er alpinanlegget i bakveggen til Karasjok som trer tydelig frem i landskapsbildet.

Finnlandsveien beveger seg langs Karasjokka og den visuelle kontakten med elveslettelandskapet er god.

På elvesletta ved Markannjarga oppnås den første kontakten med Karasjok tettsted. Boligene i bakveggen til Karasjok kan skimtes på begge sider av alpintraseen. Elvesletta med jordbrukets kulturlandskap er det dominerende veibildet.

Den høyest beliggende boligbyggelsen mot nord kan skimtes på begge sider av alpintraseen. Jordbrukets kulturlandskap, delvis preget av gjengroing, er det dominerende i landskapsbildet.

På vei inn mot Karasjok gamle sentrum, Markannjarga, finnes enkelte gårder og bygninger fra gjenreisningstida.

Bebyggelsens på handelsstedet skiller seg ut fra de omkringliggende områdene, som fremdeles preges av å høre jordbrukslandskapet til. Den nye forretningsbebyggelsen «sprenger» stedet i forhold til stedets dimensjoner og arkitektur.

Møtet med tettstedet på Markannjarga skjer hvor gang-/sykkelveien langs Finnlandsveien går over til å bli fortau. Her endrer bebyggelsen karakter, handel og servicebedrifter viser ansikt. I tillegg er brua et sentralt element i landskapsbildet.

Karasjok er et viktig knutepunkt for fordeling av trafikk. De to rundkjøringene som finnes er meget viktige og sentrale punkt i tettstedet. Det er her den veifarende foretar valget om reisens mål eller stopp for å benytte stedets tilbud.

9 Tettstedsanalyse

På bakgrunn av den mere overordna delen som legger rammene for stedet og sier noe om utviklingspotensialet til stedet, skal vi nå gå videre inn på selve tettstedet Karasjok med særpreg, positive elementer og uavklarte situasjoner som finnes her. Mange av karaktertrekkene som er nevnt i den overordna analysen vil være med på å prege valg av løsninger som foreslås i tettstedet.

10 Områdetyper

På kart 08-1261, side 31, i målestokk 1:5 000, er det foretatt en områdeinndeling av tettstedet slik det fremstår i dag. Dette er gjort for å gi en oversikt over beliggenheten til områder med samme innhold og funksjon.

Landbruksområdene finnes på elvesletta ved Markannjarga og nord for Gargos. Dette er områder som preges av jordbruksdrift, og bebyggelsen som finnes tilhører i all hovedsak jordbruket.

Områder med institusjonsbebyggelse er spredt rundt i sentrum. Med institusjonsbebyggelse menes bygg og områder som fremstår med et institusjonelt preg i forhold til bruk. Disse områdene er i all hovedsak samlet på nordsiden av Karasjokka. Gamle Karasjok kirke og samfunnshuset er to mindre institusjonsbygg som er plassert på Markannjarga.

Områder med parkdrag/fritidsbenyttelse er knyttet til området nord for den samiske internatskolen, mellom gjestgiveriet og hotellet, samt minnelunden på Markannjarga

Områder som fremstår som rene boligområder finnes innen hele kartutsnittet, men hovedtyngden er konsentrert på nordsiden av Karasjokka. De største boligkonsentrasjonene finnes langs Porsangerveien og Tanaveien. Ellers finnes et langstrakt område på elvebredden øst for brua på Markannjarga. Utenom dette finnes mindre boligkonsentrasjoner inn mot og i sentrum.

Serviceområder er i all hovedsak knyttet til nordsiden av Karasjokka. Områdene er ved rådhuset, ved hotellet, alpinanlegget og campingplassen. Alle disse har service-relaterte tilbud.

Handelsvirksomheten er konsentrert til to steder i Karasjok; ved brufeste på Markannjarga og i sentrum. Brua og Rv 92 danner forbindelsen mellom disse to områdene.

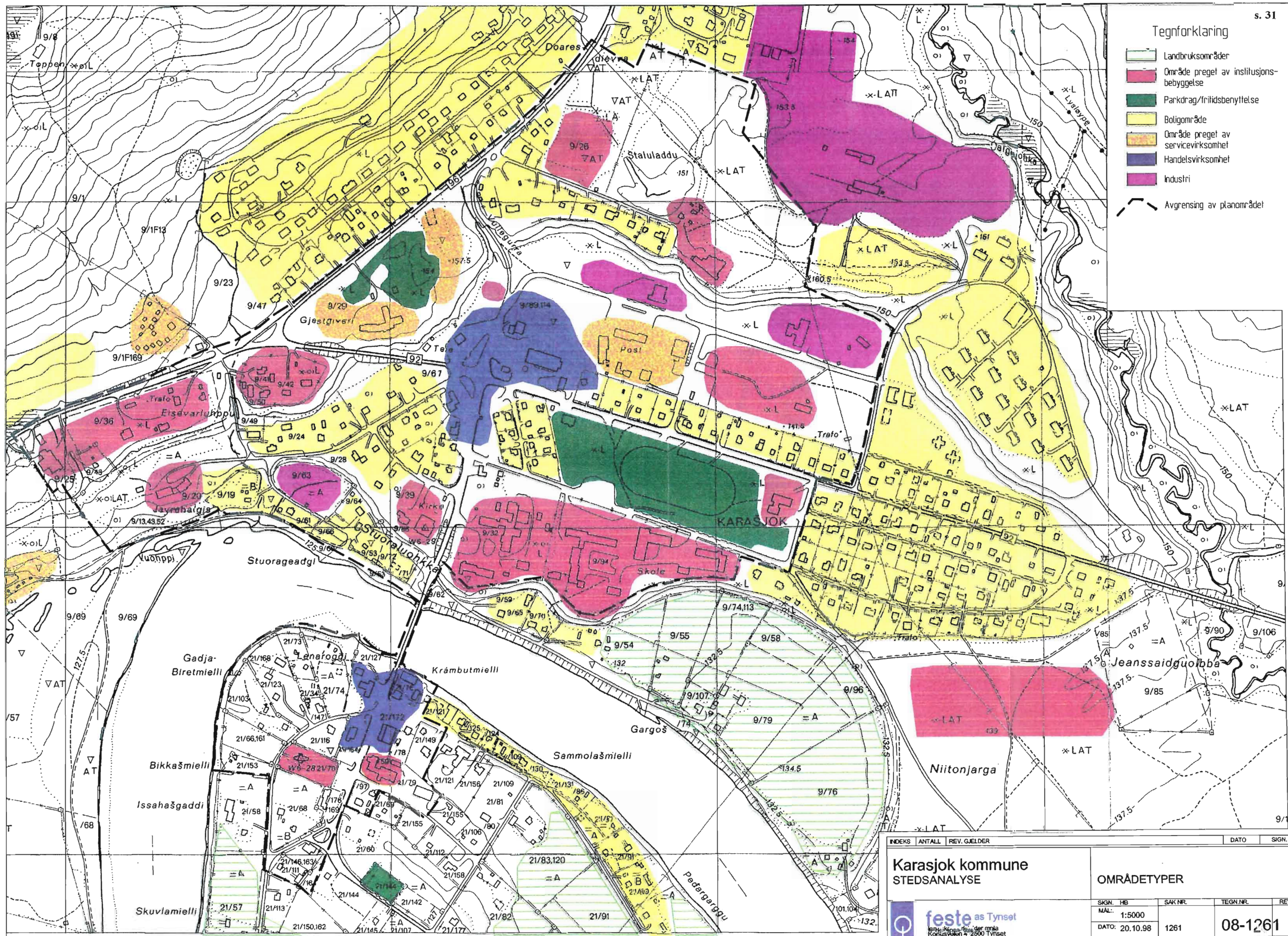
Industripregede områder finnes lokalisert på nordsiden av Storgata, ved sagbruksområdet og teknisk etat sin garasje ved Stuoraluohkka.

Som det fremgår av kartet er hovedtyngden av handelstilbudet lokalisert til to steder i Karasjok. I sentrum og på Markannjarga. De ulike forretningene har en tett lokalisering i forhold til hverandre slik at Karasjok fremstår med to klart definerte sentrum når det gjelder handel.

Det samlede servicetilbudet er lokalisert til nordsida av Karasjokka og like inn til handelsstedet.

Tegnforklaring

- Landbruksområder
- Område preget av institusjonsbebyggelse
- Parkdrag/fritidsbenyttelse
- Boligområde
- Område preget av servicevirksomhet
- Handelsvirksomhet
- Industri
- Avgrensning av planområdet

INDEKS ANTALL REV. GJELDER

DATO SIGN.

Karasjok kommune
STEDSANALYSE

OMRÅDETYPEN

 feste as Tynset
Kommunens plan- og byggesaksbehandler
Kommunens plan- og byggesaksbehandler

SIGN.	HB	SAK NR.	TEGN NR.	REV.
MAL:	1:5000			
DATO:	20.10.98	1261	08-1261	

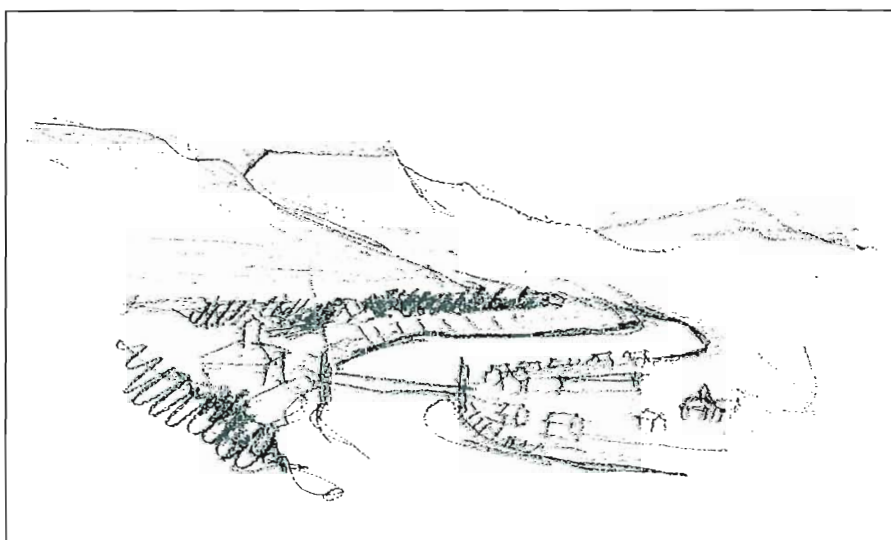
11 Vegetasjonsstrukturer i sentrum

Vegetasjonsstrukturene i sentrumsområdet fremgår av kartet nr 09-1261, side 33. Som det fremgår av kartet er trevegetasjonen i området i hovedsak todelt og består av furu og bjørk. Furuvegetasjonen er i all hovedsak knyttet til terrasseflatene og terrasseskrentene. Bjørka er knyttet til områder med tidligere kulturmarkspreg og nede på Markannjarga.

Furuvegetasjonen ligger som klare bånd der den kler terrasseskrentene. I tillegg finnes sammenhengende områder vest og øst for grusbanen. Områdene nord for museet og kulturhuset domineres av furuvegetasjonen. Ellers er mye av vegetasjonen i sentrumsområdet knyttet til de private hagene. Sentrumsområdet ved Mega og nordøst for dette er åpne områder som er fri for vegetasjon.

Ved Karasjok kirke og vest for denne er det bjørkevegetasjonen som dominerer. Dette vegetasjonspreget trekker seg videre mot vest, ned mot elva mot nordøst, og inn mot de sentrale sentrumsområdene. Dette er tidligere kulturmarksområder hvor næringsinnholdet er bedre enn på furuflatene og dermed gir vekstforhold til bjørka.

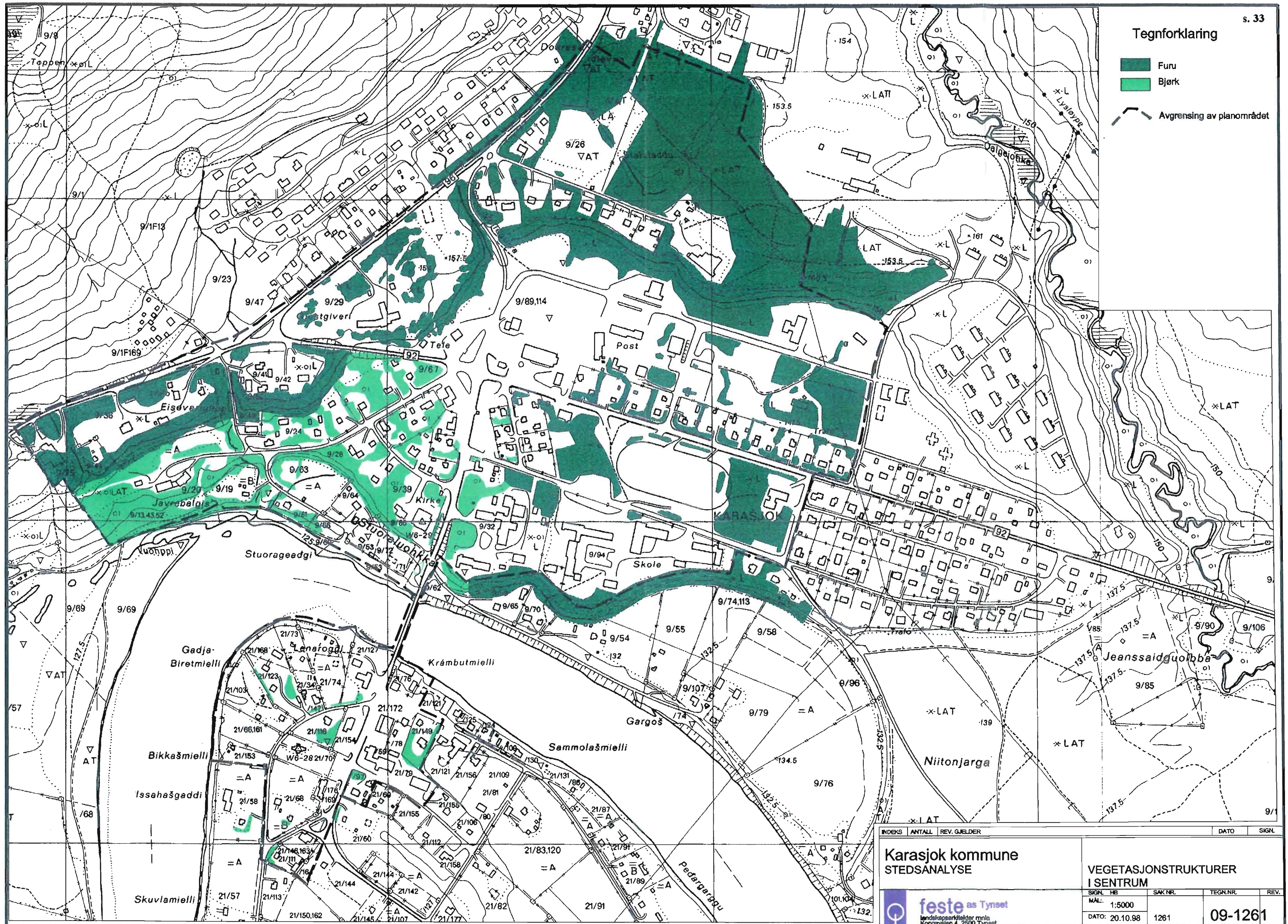
På Markannjarga er det bjørka som er det fremherskende treslaget. I motsetning til på nordsiden fremtrer bjørka her i tynne bjørkebånd og mindre bjørkeholt. Markannjarga preges av den åpne strukturen med innslag av dyrkamark og grasarealer mellom bebyggelsen.

Skissen viser den furukledte terrassekanten og flaten som preger Karasjok sentrum. Markannjarga fremstår med en mer åpen karakter hvor bjørka danner smale bånd og mindre bjørkeholt.

Tegnforklaring

- Furu
 Bjerk
 Avgrensing av planområdet

INDEX	ANTALL	REV. GJELDER	DATO	SIGN.
Karasjok kommune STEDSANALYSE				
VEGETASJONSTRUKTURER I SENTRUM				
SIGN. HB	SAK.NR.	TEGN.NR.	REV.	
MAL: 1:5000	1261	09-1261		
DATO: 20.10.98				

12 Trafikk

På kart 10-1261, side 35, er trafikkmønsteret i Karasjok fremstilt.

Karasjok fremstår som et område preget av gjennomfartsårer. E6 og Rv 92 går gjennom sentrum. Gjennomfartsårenes krysspunkter er løst med to rundkjøringer som har sentrale plasseringer i sentrum.

Bebyggelsens plassering inntil gjennomfartsårene har medført behovet for opparbeidelse av gang- og sykkelvei langs disse. Dette har medført at veirommet på sine steder har fått en åpen og bred karakter, hvor grøfteprofilen blir fremtredende. Veiene er i tillegg etablert med rette linjer og blir derfor lange korridorer i området. Rv 92 fungerer i tillegg som forbindelseslinje mellom sentrum og Markannjarga.

Foruten gjennomfartsårene finnes det internveier som i hovedsak betjener boligene i området. Storgata er en internvei som hører sentrum til, og denne betjener service og handelsfunksjoner i sentrum.

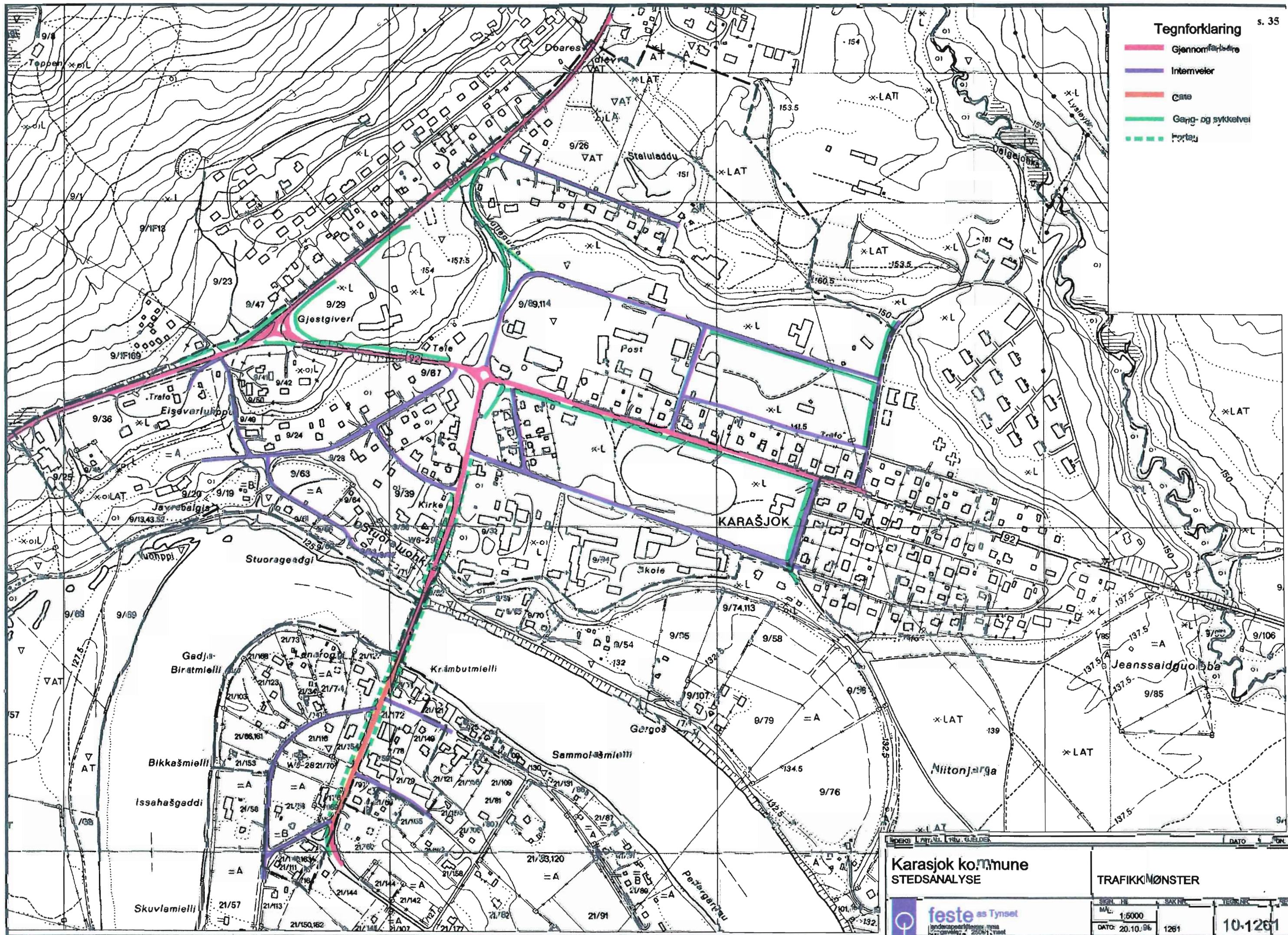
Gang- og sykkelveinettet er forholdsvis godt utbygget i sentrum. På steder hvor gang- og sykkelvei ikke er opparbeidet, men der det i fremtiden skal etableres, er det viktig å vurdere løsninger som ikke ødelegger veirommets karakter. Det bør på sine steder vurderes om det bør opparbeides fortau/skulderløsning i stedet for gang- og sykkelvei. Spesielt gjelder dette områdene mot nord langs Lakselvveien. Områdene som har etablert gang- og sykkelvei kan forbedres med tiltak som demper ned inntrykket av det åpne veirommet, f.eks. ved furuplantinger i rabatter.

Rundkjøringene, som har en sentral plass i Karasjok, er store anlegg og skaper åpne og utflytende sidearealer. Den sentrale plasseringen medfører at de bør inngå som sentrumselementer og derfor bør få en opprusting og utforming som er stedet verdig.

Fortau er etablert langs Rv 92 fra sentrum og ned til Markannjarga. Denne forbindelseslinjen er meget viktig for Karasjok for å binde de to sentrumsområdene sammen. Det bør vurderes om denne strekningen skal opparbeides slik at den fremstår som en gate.

Gjennom de sentrale deler av Markannjarga endrer Rv 92 preg fra gjennomfartsvei til gate. Dette er den eneste strekningen i Karasjok vi definerer til å være en gate i dag.

- Gjennomfartsløse
- Internveier
- Gate
- Gang- og sykkelvei
- Portar

13 Bebyggelsesmønster

Kart nr 11-1261, side 37 viser bebyggelsesmønsteret i de sentrale deler av tettstedet.

Sentrum

Byggemønsteret viser en samling av store bygningsvolumer mot nord. Den samiske internatskolen og Karasjok kirke danner den søndre avsluttende konsentrasjonen av store bygg.

I sentrum er den store bygningsmassen knyttet til Mega og tilliggende bygninger. Bygningene fra Mega og østover danner en langstrakt, sammenhengende bygningskonsentrasjon i sentrum av Karasjok.

Hotellet, gjestgiveriet, samesenteret og eldreboligene utgjør de store bygningskonsentrasjonene mot nordvest.

Mot nord er det Samiradio, kulturhus, museet og Karasjok produkter som utgjør de store bygningsvolumene.

Gjenreisningsbebyggelsen er klart retningsorganisert langs Tanaveien og Lakselvveien. Ellers opptrer boligkonsentrasjonene som kiler innimellom de større bygningsvolumene.

Bebyggelsesmønsteret viser at det er store rom og god plass mellom bebyggelsen i Karasjok sentrum.

Markannjarga

På Markannjarga er de store bygningsvolumene i all hovedsak konsentrert til området ved brufestet.

Ellers preges området av mindre bygningsvolumer i form av gårdsbruk og bolighus.

Lenger mot sør blir bebyggelsesstrukturen mer spredt og det blir større rom mellom bygningene. Området er her preget av de oppdyrkede arealene som ligger mellom bygningene.

Tegnforklaring

 Større bygg

 Mindre bygg

 Terrengformer

INDEKS	ANTALL	REV. GJELDER	DATO	SIGN.
Karasjok kommune STEDSANALYSE			BEBYGGELSESMØNSTER	
 feste as Tynset landskapsarkitektur m.m. Kongsveien 4 2500 Tynset	SIGN. HB	SAK NR.	TEGN NR.	REV.
	MÅL: 1:5000			
	DATO: 22.10.98	1261	11-1261	

14 Kvaliteter og uavklarte situasjoner

På kart 12-1261, side 39, er kvaliteter og uavklarte situasjoner i Karasjok fremstilt.

Som helhet har Markannjarga (1+) mange kvaliteter knyttet til beliggenheten, de mange bygningene, restene av gjenreisningsbebyggelse i tilknytning til det åpne jordbrukspreget. I tillegg er Karasjok gamle kirke (2+) en kvalitet som skiller seg positivt ut på området.

Området knyttet til handelsstedet Markannjarga (1-) fremstår med mange uavklarte situasjoner. Arealene inntil og mellom bygningene har en utflytende og lite definert karakter. Gata og materialbruken har en karakter som virker slitt og lite representativ for et sentrum. Det nye kjøpesenteret sprenger skalaen til stedet.

Brua over Karasjokka (3+) fremstår som et positivt element for stedet. Det kan vurderes om en annen fargebruk kan være aktuell og materialbruken i tilknytning til brua bør revurderes.

De markerte terassekantene (4+) er klare kvaliteter for Karasjok. Disse er meget sårbare for inngrep. Inngrep som gjøres i disse blir meget fremtredende i landskapsbildet.

Garasjen og lagerplassen til teknisk etat (2-), hører ikke hjemme i et boligområde og gir en uavklart situasjon i dette området.

Betongmuren i den viktige forbindelsesaksen mellom sentrum og Markannjarga (3-), er et fremmedelement i området. En enkel forblending i tre, kan bedre det visuelle inntrykket og dempe det fremmede uttrykket noe.

Bygningene Karasjok kirke, den samiske folkehøyskole og internatskolen (5+) er markante kvaliteter i Karasjok sentrum. Dette er karakterbygg som er med på å gi sentrum særpreg. Skoleanlegget er tidstypisk gjenreisningsarkitektur og historiske bygg som forteller om fornorsking og skolepolitikk. Det sammenhengende området avgrenser bebyggelsen mot terassekanten og utgjør en viktig grense i tettstedet. Nykirka sin plassering fremme på terassekanten er gjort bevisst, og bygget oppleves positivt i landskapsbildet.

Bebyggelsen langs Tanaveien, med de frodige hagene samt parkdraget vest for grusbanen, er kvaliteter som er med på å prege sentrumsområdene (6+).

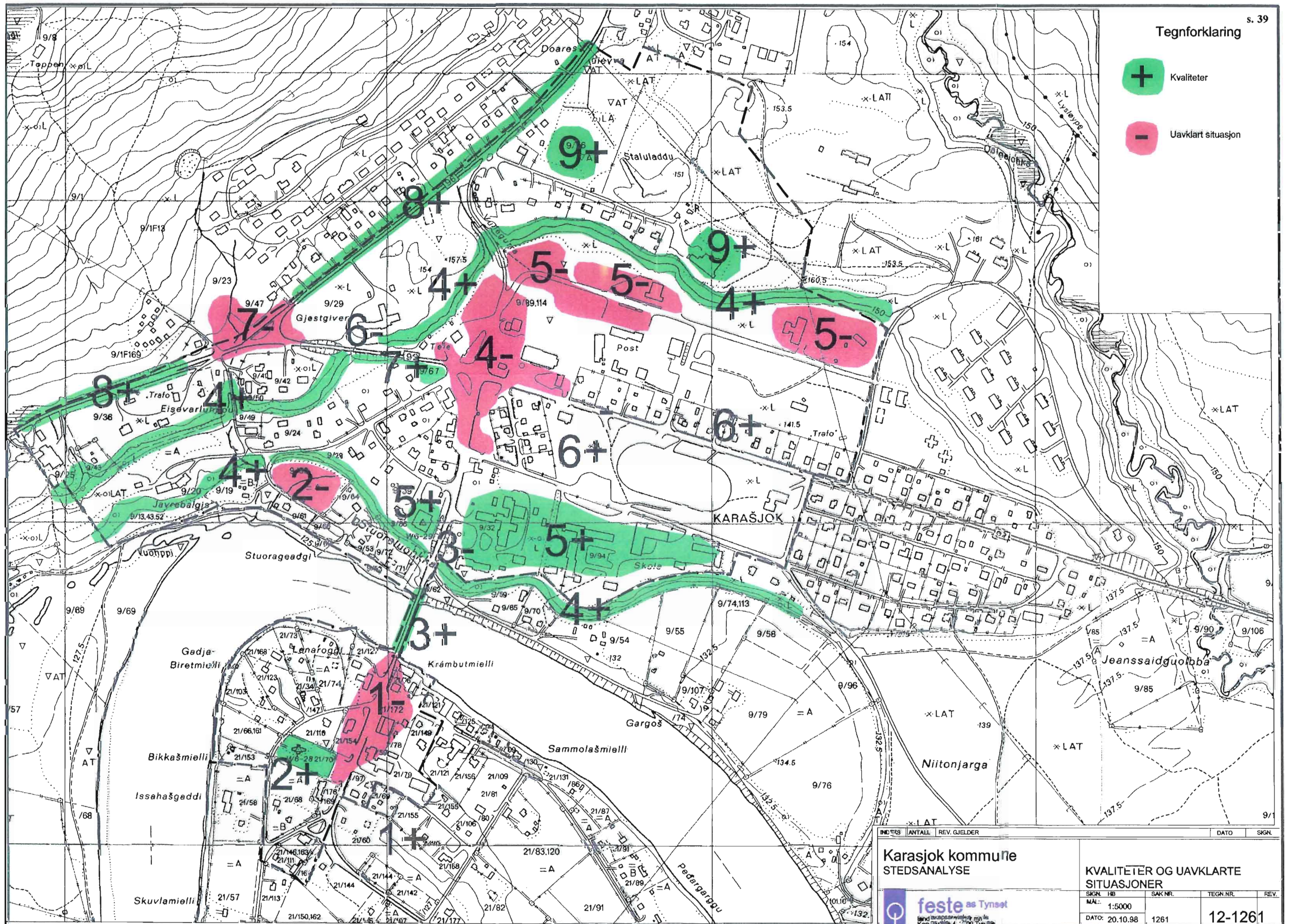
Tegnforklaring

Kvaliteter

Uavklart situasjon

IND. ANTALL REV. GJELDER

DATO SIGN.

Karasjok kommune
STEDSANALYSEKVALITETER OG UAVKLARTE
SITUASJONER

SIGN.	HB	SAK NR.	TEGN NR.	REV.
MAL:	1:5000			
DATO:	20.10.98	1261	12-1261	

Sentrumsområdet ved rundkjøringa, plassen foran Mega og området videre mot nord, fremstår som åpne og utflytende arealer(4-).

Områdene langs Storgata og i vestenden av denne fremstår som restarealer og gir et uryddig preg for sentrum (5-).

Den viktige forbindelseslinjen mellom de to rundkjøringene (6-) fremstår med en uavklart situasjon. Det åpne grøfteprofilen mellom vei og gang/sykkelvei, samt "trønderblokkmuren" er med på å skape en uavklart situasjon for dette området.

Vegetasjonen mellom veien og boligområdet (7+) er meget viktig som avgrensende vegg i veirommet, samt som avgrensende overgang mellom veien og boligene.

Rundkjøringen i møtet mellom Lakselv- og Kautokeinoeie (7-) fremstår som et åpent, goldt område og med utflytende sidearealer.

Veirommet langs Kautokeino- og Lakselvveien (8+) fremstår i hovedtrekk som gode og avklarte veirom. Kvalitetene ligger i vegetasjonen inn til veien, samt stakittgjerdene knyttet til privateiendommene.

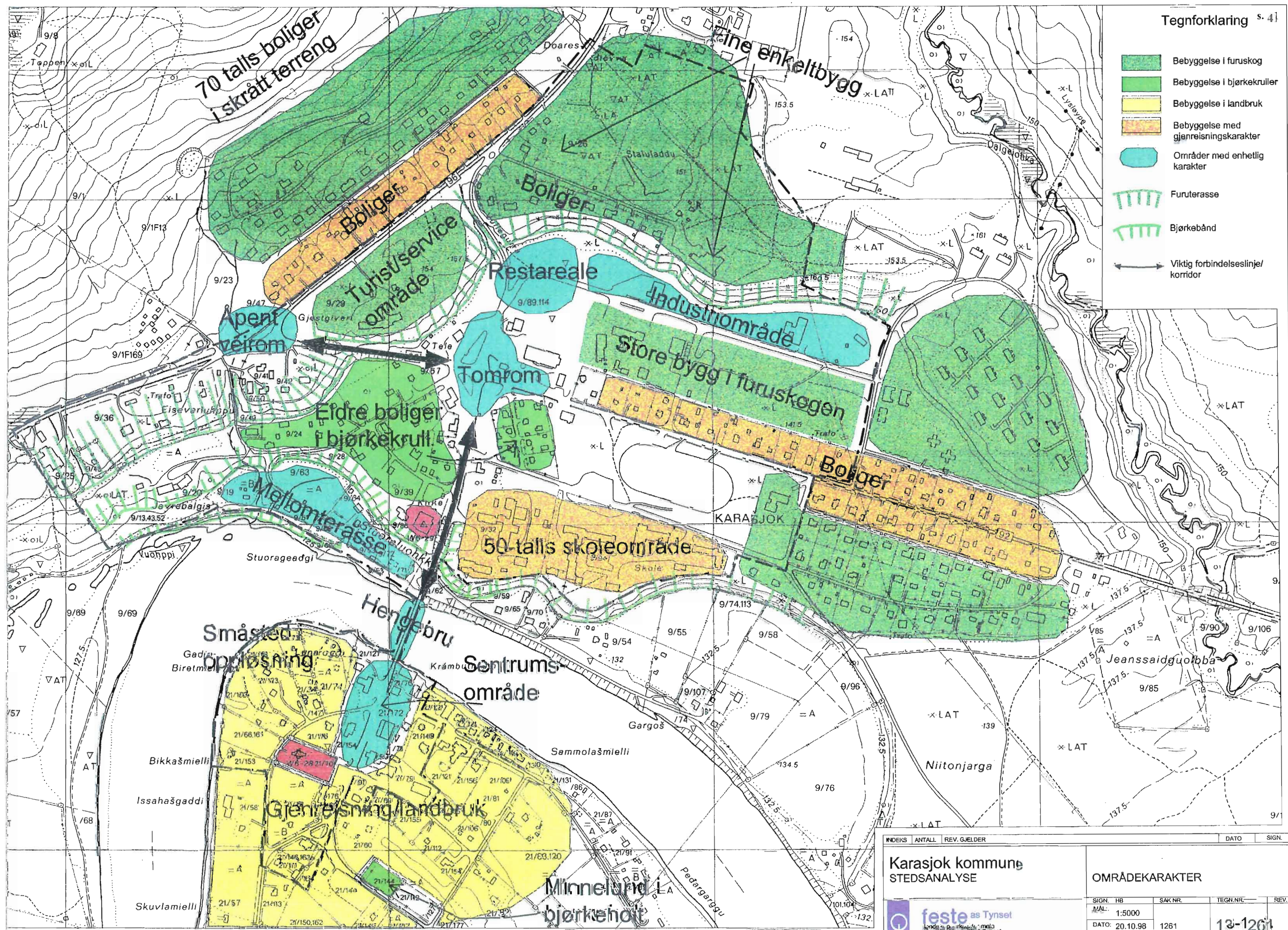
Samiradio, kulturhuset og museet (9+) er sentrale og arkitektonisk fine bygg oppe på terrasseflata mot nord. Byggene er av nyere dato og viser at nybygg også kan ha arkitektoniske kvaliteter for sin tid. Disse står i sterk kontrast til det nybygde handelsenteret på Markannjarga.

15 Områdekarakter

Som en oppsummering av hva som er med på å prege tettstedet Karasjok er kartet Områdekarakter nr 13-1261, side 41, fremstilt. Kartet sier noe om karakteren til enkeltområdene og er egnet som innspill i forbindelse med fremtidig detaljplanarbeide i sentrum.

15.1 Markannjarga fremstår fremdeles som et område med gjenreisningsbebyggelse i blanding med landbruk. Stedet er i ferd med å gå i oppløsning ved at ny bebyggelse som kommer til ikke har samme formspråk og skala som den gamle bebyggelsen. Den gamle kirka og minnelunden er viktige historiske spor for Karasjok.

Sentrumsområdet ved brufestet fremstår som et eget avgrenset område, med bebyggelse og funksjon som skiller seg ut fra resten av Markannjarga.

Tegnforklaring s. 41

- Bebyggelse i furuskog
- Bebyggelse i bjørkekruller
- Bebyggelse i landbruk
- Bebyggelse med gjenreisningskarakter
- Områder med enhetlig karakter
- Furuterasse
- Bjørkebånd
- Viktig forbindelseslinje/korridor

INDEKS		ANTALL	REV. GJELDER	DATO		SIGN.	
Karasjok kommune STEDSANALYSE				OMRÅDEKARAKTER			
	feste as Tynset			SIGN. HB	SAK NR.	TEGN. NR.	REV.
	Lynne og Håkonsen Kommunen 4 2500 Tynset			MAL: 1:5000		13-1261	
				DATO: 20.10.98	1261		

15.2 Hengebrua er en del av den viktige forbindelseslinjen mellom Markannjarga og sentrum. Brua som konstruksjon er viktig som det bygde element den er. I tillegg danner den porten inn til Karasjok.

15.3 Forbindelseslinjen mellom sentrum og Markannjarga er en viktig "streng" i Karasjok. Denne forbindelseslinjen bør forsterkes slik at det tydelig skilles mellom arealer for gående og kjørende, samt at materialbruken blir oppgradert som for resten av sentrum når det gjelder belysning, belegg osv.

15.4 Mellomterassen mellom elva og den markerte bjørketerassen mot nord, danner en viktig overgang mellom elva og sentrum. Området fremstår som et boligområde omgitt av bjørkevegetasjon.

15.5 50 talls skoleområdet og Karasjok nye kirke er viktige bygninger, som ligger frem mot terassekanten. Bygningene er med på å gi særpreg til Karasjok tettsted.

15.6 Boligområdene som strekker seg inn mot de sentrale deler av Karasjok sentrum, har preg av å være eldre boliger i bjørkekrull. Det er viktig at denne karakteren opprettholdes for disse boligområdene.

15.7 Bebyggelse med gjenreisningspreg er boligområdene langs Lakselv- og Tanaveien. For at områdene skal opprettholde sitt særpreg bør det ikke foretas fortetting av boliger i disse områdene. Den resterende boligbebyggelsen fremstår som boliger i furuskog. Dette preget er det viktig å ta vare på og å videreutvikle ved bygging av nye boliger og ved forsiktig fortetting.

15.8 Området ved rundkjøringa i sentrum fremstår som et tomrom. Det vil si at området ligger med åpne, ødslige flater og fremstår som et ensformig og utflytende område. Området sør og øst for Vullegurra fremstår som et restareale. Dette området er en viktig del av sentrum og her bør fremtidig sentrumsbebyggelse plasseres for å skape et tettere og avsluttet sentrum. Området langs Storgata fremstår i dag som et industriområde. En mer bevisst oppdeling og skjerming av de eksisterende byggene, samt etablering av ny bebyggelse vil være med på å bedre inntrykket av dette området.

15.9 Området mellom Storgata og Tanaveien fremstår som et område med store bygningsvolumer i furuskogen. Furutrærne er med på å holde bebyggelsen fast og demper inntrykket av de store volumene. Som området fremstår viser det at store bygg kan tillates så lenge vegetasjonen beholdes i størst mulig grad.

15.10 Forbindelseslinjen mellom øvre og nedre rundkjøring, utgjør en viktig "velkomst" til Karasjok sentrum. Dette strekket bør opparbeides slik at det fremstår positivt for Karasjok. Trønderblokkmuren og grøfteprofilen mellom gang/sykkelvei og kjøreveien bør gis et mer tiltalende uttrykk. Det er også viktig at bjørkevegetasjonen mellom veien og bebyggelsen mot sør opprettholdes som en avgrensende vegg.

15.11 Turist/serviceområdet er et viktig "forvarsel" for Karasjok sentrum. Området ligger i dag inne i furuskogen, og det er viktig at området opprettholder denne karakteren i fremtiden.

15.12 Furu- og bjørketerassene er viktige landskapselementer for Karasjok sentrum. Det er viktig at disse ivaretas som stedets overordnede rammer. Endringer i disse viktige hovedlinjene vil bli fremtredene og dominerende i landskapsbildet.

16 Innspill til fremtidig utvikling i sentrum

Formålet med dette kapitlet er å gi innspill og idéer til hvordan Karasjok sentrum kan framheve sine særegne trekk og kvaliteter i en videre utvikling av stedet.

16.1 Utgangspunkt for formgivning

Stedets hovedtrekk

Alle steder har sine karaktertrekk og spesielle kjennetegn som kan være utgangspunkt og inspirasjon for videre formgivning og utvikling av stedet.

Noen steder har klarere hovedtrekk enn andre.

Karasjok sine fysiske hovedtrekk er lette å lese.

Stedet har en klar todeling;

* Det gamle kirkestedet, Markannjarga, på elvesletta med bjørkebelter, preg av småskala gjenreisingsbebyggelse, landbruk og en åpen karakter.

* De høyereliggende elveterrassene med markerte terrassekanter, som overordnede linjer i landskapet, og flater med furuskog, der bebyggelsen har blitt liggende inne i skogen.

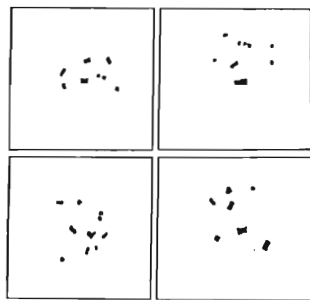
Samisk uttrykk

I tillegg kommer at Karasjok er et samisk sted. Et sted med et spesielt utgangspunkt ved at Sametinget her har sitt hovedsete og at man også av den grunn ønsker å formidle et samisk uttrykk i de fysiske omgivelsene.

I løpet av prosessen har vi diskutert hvordan et samisk uttrykk helst bør komme til syne i det fysiske miljøet. Det er ingen opplagte svar, slik vi ser det. Vi har kommet fram til noen hovedgrep vi mener tar opp i seg det samiske, samtidig som man tar utgangspunkt i og forsterker stedets eksisterende hovedtrekk.

Karasjok har en stemning og en karakter av å være "et tidløst sted i furuskogen". Seinere registreringer av fornminner viser at det har knyttet seg liv og aktivitet til de furukledte terrasseflatene og at det trolig er her den eldste bruken av området har vært. Det er noe tidløst, frodig, lunt og fredfylt ved atmosfæren som møter en i furuskogen. Denne "oase-følelsen" er særlig sterk når man kommer veien fra Lakselv; fra den åpne, forblåste vidda og ned under furukronene i elvedalen.

Vi har sett på registreringer av gamle samiske gårdstun. Organiseringen av bygningene følger andre prinsipper enn for det norske og finske tunmønsteret. Det samiske mønsteret er organisk. Bygningene er plassert etter terreng og landskap, tilsynelatende uten noe innbyrdes system bygningene imellom. På det samiske tunet beveger man seg rundt i et lite landskap av bygninger og innretninger. Den norske og finske gården er geometrisk organisert slik at bygningene innbyrdes danner rom og avgrensing mot landskapet omkring.

Figur 25. Det organiske, samiske gårdsbilde.

Figur 26. Det geometriske, finske gårdsbilde.

Landskapet og naturen som utgangspunkt og styrende ramme for å organisere og plassere bebyggelse, er sterk i den samiske tradisjonen. Bruk av naturen og landskapet er en viktig del av kulturen. Vi mener det er viktig å ta vare på Karasjok sine hovedtrekk, ved å la bebyggelsen underordne seg landskapet og trekke viktige naturstrukturer med inn i tettstedet. På den måten fører man en samisk tradisjon videre, samtidig som man formidler et samisk uttrykk i de fysiske omgivelsene.

Byggeskikk

Karasjok er et nytt sted når det gjelder bebyggelse. Den eldste bygningen som står igjen her fra før 2.verdenskrig, er den vesle kirka på Markannjarga. Ellers er stedets eldste bebyggelse gjenreisingsbebyggelsen fra 1940 og -50-tallet.

Gjenreisningsbebyggelse på Markannjarga.

I diskusjonen om det samiske uttrykket, har det også blitt reist spørsmål om hvordan man i Karasjok kan formidle en samisk byggeskikk i nye bygninger som kommer til. I bygninger som Samelandsenteret og det nye Sametinget er lavoen tatt inn som motiv som et svar på dette. Lavo-motivet er lett gjenkjennelig og et symbol som umiddelbart knyttes til det samiske. Som formelement er det nærliggende å ty til, og knytta til spesielle bygg som disse er uttrykket også logisk.

Likevel vil vi stille oss tvilende til om dette er måten å formidle samisk byggeskikk på, i "generell bebyggelse" i Karasjok. Tettstedet Karasjok har hatt tradisjon for enkle, knappe bygg. Først ved de små enkle tømmerhusa på elvesletta, så ved gjenreisningsbebyggelsen i tundanninger på elvesletta, i boligområder på furuflata og i skoleanlegget ute på terrassekanten, ved 70-talls sentrums- og "institusjonsbygga" i det nye sentrum på furuflata. Det knappe, enkle og stramme formspråket bør videreføres og –utvikles. Det bør brukes naturmaterialer.

I furuskogen bør byggene som hovedfarge få mørke jordfarger, mens inngangsparti, vindusomramminger/-felt og skilt knyttet til bygget kan males fram i sterke, klare, glade farger og gis ornamentikk og utsmykking inspirert av det samiske. Gjenreisningsbebyggelsen og bebyggelsen nede på den mer åpne elvesletta (Markannjarga) kan gis sterke og klare farger.

16.2 Viktige målsetninger

Stedsanalysa trekker opp Karasjok sine hovedtrekk. I de innspill vi kommer med til prinsipp for videre utvikling av stedet, ønsker vi å bygge videre på disse hovedtrekkene. Noen viktige målsetninger for videre utvikling av Karasjok følger her:

*Framheve det tidløse stedet i furuskogen. Det lune samlingsstedet der man beveger seg imellom trærne. Store bygg kan innpasses. Det viktigste er hvordan byggene blir bundet sammen av furukronene. Storgata bør være en veg i skogen der byggene er tilbaketrukket med furubelter omkring. Samme hovedretninger som i dagens bebyggelse bør følges. Bebyggelsens uttrykk kan inspireres av en type "Nordisk funkis".

*Bevare de grønne terrassekantene ubrutt, som linjer i det store landskapet.

*Prøve å få "samlet" Markannjarga igjen. Gjøre bebyggelsen ved brufestet tettere og avgrense mot jordbrukslandet med bjørkeband og -kruller. Ikke bryte skalaen! Gjenreisingspreget må søkes tatt vare på og styrkes i de ytre delene av tettbebyggelsen og i jordbrukslandskapet. Åpent preg i ytterområdene, gradvis tettere inn mot brufestet.

*Tilpasse nye boligområder til terreng og vegetasjon. Romslike tomter med plass for lagring av scootere, ved o.l. Alle tomtene med scootere, bjørke-slåter og elvebåter er karakteristiske elementer i boligområdene i Karasjok. Dette kan fokuseres på som et særpreget og noe man bør ta vare på og legge til rette for.

*Ta vare på særpreget i de typiske gjenreisnings-boligområdene. Beholde det knappe, enkle uttrykket, stakittene som avgrensing av tomta. Være forsiktig med ombygging og påbygging. Ikke fortetting i disse områdene.

16.3 "Formingsveileder"

I stedsanalysen for Karasjok har vi fokusert på todelingen av stedet, med den åpne elvesletta og den lukka furuflata. Disse to delene har svært ulike uttrykk som utgangspunkt. Dette bør videreføres i de nye elementer og formingsprinsipper vi legger inn i en videreutvikling av stedet. Forlag til utviklingsmønster på Markannjarga er vist på side 47, kart 14-1261.

Utforming av detaljer, ornamentikk, fargesetting, materialbruk, virkemiddelbruk m.m. bør hente inspirasjon og uttrykk fra samisk tradisjon.

TEGNFORKLARING

Overordnede vegetasjonsbelter som deler stedet inn i "utviklingssoner" etter uttrykk og tetthet i bebyggelsen. Vegetasjonsbeltene skal være grenser som styrer hvordan ny utbygging kan skje.

Kirka har opprinnelig ligget åpent til her ute på neset. Likevel mener vi det er viktig å gi kirka et eget rom, der den får ligge i fred for all den "visuelle" støyen som i dag preger nærområdet. Det bør etableres bjørkebelter knyttet til gjerdelinjene som avgrenser kirka sitt område. Bjørkeknullen bak bensinstasjonen er viktig som buffer mellom kirka og den tettere kjemebebyggelsen.

Videreutvikling av tett kjemebebyggelse rundt brufestet. Dette er det gamle handelsstedet. Småskalaen som er særpreget for Markannjarga, er her sprengt. Den viktigste oppgave i videre utvikling av denne sona, blir å tilpasse nye bygg inn i eksisterende bebyggelse, slik at nytt og gammelt sammen skaper noen gode uterom. Ruste opp utarealene og gateløpet, og gi bedre kontakt med elva. Det må stilles estetiske krav til utforming av nye bygninger og tilhørende uterom!

Denne sona er etterhvert svært preget av boliger i ulik stil og alder. Det som finnes igjen av den gamle gjenreisningsbebyggelsen i tunnanninger, er preget av forfall og stort sett overlatt til seg selv. Vi mener denne sona bør fortettes og utnyttes bedre. Likevel er det viktig at det som en del av området prøver å ta vare på den eldre bebyggelsen med sitt særpreg, så langt som dette er mulig. Sonen bør utvikles som kombinert bolig og håndverk/småindustri-område. Bebyggelsen må være småskala.

Et ytterområde preget av boliger. Området kan fortettes dersom det er ønskelig og rom for det.

Dette bør være en åpen sone som danner ramme om Markannjarga. Den østre delen av området er fremdeles preget av landbruk og har en åpen, småskala karakter. I den vestre delen har det etterhvert blandet seg inn en del nyere boliger, og området er slik tett noe igjen av bebyggelse. Vi vil tilrå at sonen som helhet, blir videreutviklet som småskala landbruksområde, og at evt. ny bebyggelse skal videreføre noe av det knappe og enkel i gjenreisningsstilen. Ny bebyggelse blir konsentrert i tun eller mindre grupper. I den vestre delen av sona kan det tillates en noe tettere utnyttning av arealene, med en evt. kombinasjon av boliger og småindustri i smågrupper.

Bolighus på mellomterassen har kommet for langt fram på terrassekanten og bryter slik en viktig linje i landskapet.

Eventuell ny boligbygging på denne mellomterassen bør skje i bakkant av terrasseflata. Husene kan legges i et ganske tett mønster med litt ulik mønretrning, i et utbyggingsmønster som tar igjen noe av Markannjargas bebyggelsesmønster. Tilkomstvei kan legges i bakkant inn mot terrassefoten. Husene bør ikke være for store.

INDEKS	ANTALL	REV. GJELDER	DATE	SIGN.
Karasjok kommune			UTVIKLINGSMØNSTER	
STEDSANALYSE			MARKANNJARGA	
	SIGN. NO	SAK NR.	TEGN. NR.	REV.
	MÅL:			
	1:5000			
	DATO: 19.11.98	1261	14-1261	

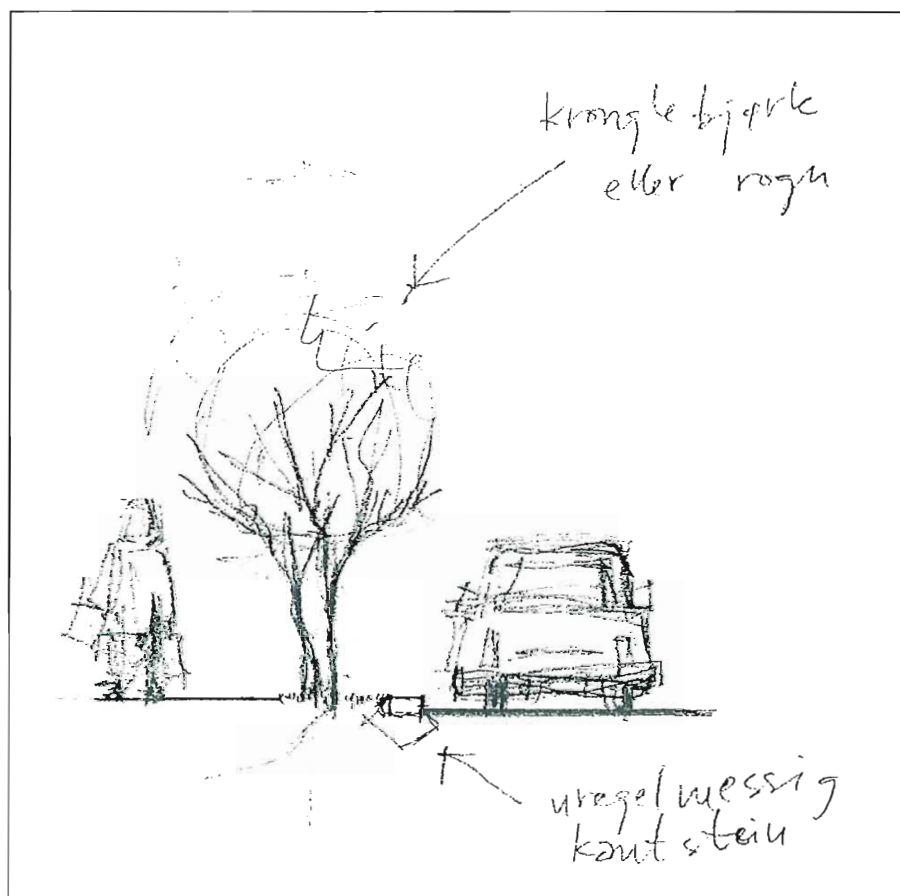
16.4 Markannjarga

På Markannjarga legges det opp til et prinsipp der overordnede bjørkebelter deler stedet inn i ulike utviklingssoner, etter uttrykk og tetthet i bebyggelsen. Smalere bjørkebelter og små grupper av bjørk kan brukes til å gi rammer og avgrensing av eiendommer og arealer med ulik bruk.

I den tette sentrumskjernen ved brufestet kan det utvikles et stramt gateløp.

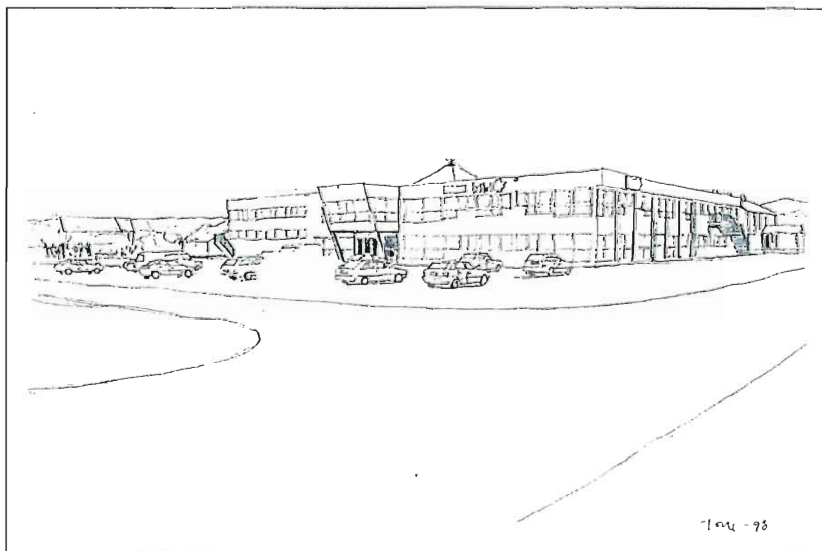
Bjørkerekker/-belter plantes langsmed gata og mellom parkeringsrekkene på parkeringsplassen foran kjøpsenteret. På Markannjarga skal det kun brukes lauvtrær! Helst bjørk, men rogn kan også brukes innimellom.

Rundt kirka bør det vurderes om man skal plante inn bånd av bjørk knyttet til gjerdelinjene. Dette for å gi kirka et eget rom, skjernet fra omgivelsene, som etterhvert har blitt ganske forstyrrende. Innslag av blomsterenger er ønskelig mellom bebyggelsen.

Prinsipp som viser opparbeidelse av smale bjørkebånd mellom fortau og kjørevei. Det er også aktuelt å plante bjørkebelter på innsiden av fortauet, slik at fortau og vei kun adskilles av kantstein.

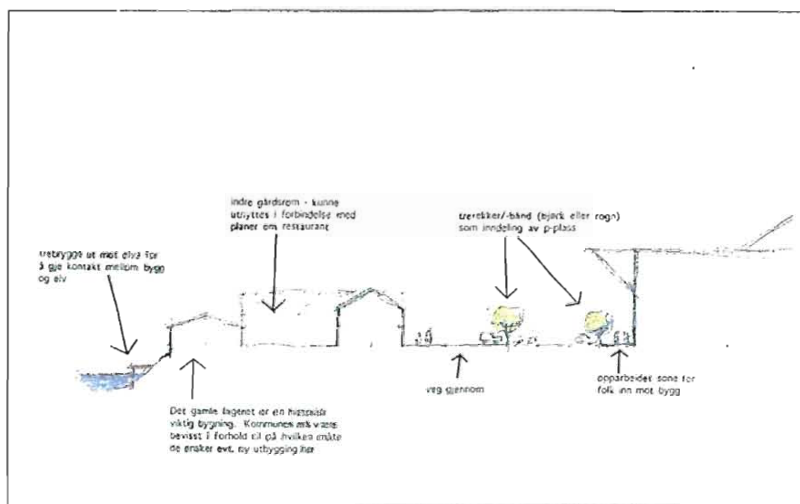
Skissene viser hvordan det nye kjøpsenteret på Markannjarga fremstår i dag. For å dele inn og lage avgrensinger og rom, er forslag til en fremtidig situasjon tegnet inn.

Skissen viser dagens situasjon av kjøpsenteret og gata på Markannjarga.

Ved bruk av god kanting mellom kjørevei og fortau oppnås en tydeliggjøring av arealbruken. Innplanting av bjørkeband er med på å dempe og oppdele den åpne parkeringsplassen.

Prinsippsnittet viser mulig fremtidig situasjon fra elva til det nye kjøpsenteret på Markannjarga.

For å bedre tilgangen og kontakten med Karasjokka, kan det etableres en brygge ved brufestet. I tillegg til denne kan det også etableres gang-/fiskesti langs elvebredden.

For å gi Karasjok gamle kirke nødvendig rom og avgrensing, viser skissen hvordan en planting med bjørk i eiendomsgrensene vil se ut.

16.5 Sentrum

På den furukledte terrasseflata har sentrumsarealene blitt liggende som åpne tomrom. Sentrumsbygg, uten særlige arkitektoniske kvaliteter, blir liggende svært eksponert og sammenhengen mellom bebyggelsen i området er dårlig. I boligområdene og i "institusjonsområdene" er det spart igjen mye av furuskogen mellom bebyggelsen. Disse områdene står fram som helhetlige og sammenhengende på en god måte. De vide, grønne furukronene har en virkning av å dempe bebyggelsen og "forankrer" byggene til bakken.

Rådhuset i Karasjok med sine tre etasjer og flate tak er i seg selv et stort bygg. Furuvegetasjonen som ligger inn til bygget er med på å forankre og dempe virkningen av bygningen..

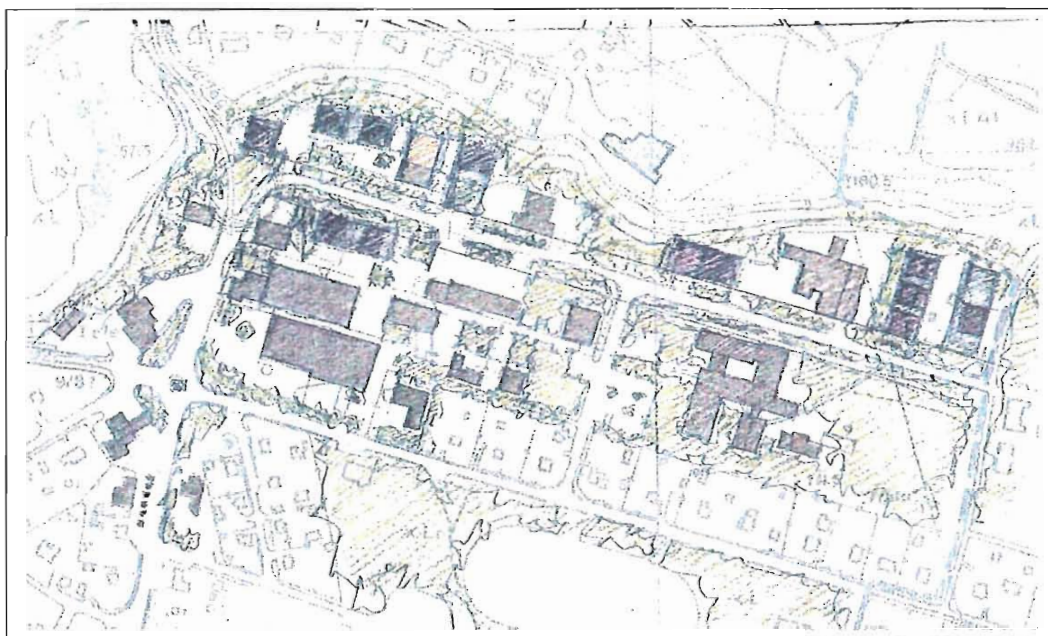
I den videre utvikling av sentrumsarealene er det lagt opp til et prinsipp der furuskogen blir trukket med helt inn i mellom bebyggelsen.

Fremtidige bygninger bør legges etter det mønsteret som allerede finnes i eksisterende bebyggelse.

Som avgrensing mellom gangareal og kjøreareal, avgrensing av parkeringsplasser og som grønne volumer knyttet til bygg, skal det plantes inn furubelter og grupper.

Det er lagt opp til et prinsipp med flytting av vegetasjonstorver.

Vegetasjonstorvene flyttes fortrinnsvis om våren mens det enda er tørt i bakken. Flytting av vegetasjonstorvene krever store kjøretøyer og god oppfølging for at furuvegetasjonen skal etablere seg og vokse som ønskelig.

Skissen viser forslag til utviklingsmønster av sentrumsområdet og Storgata. Ved oppføring av nye bygg er det viktig å beholde retning og "stramme" volumer i bebyggelsen. Furubelter og grupper må trekkes med inn i området slik at de danner tak over sentrumsarealene. Området tåler store bygningsvolumer. Dagens hoveduttrykk er bygninger med flate tak. Formingsprinsipp for byggestilen kan være "nordisk funkis"; knappe, enkle bygg i trematerialer og mørke farger. Flate eller knappe saltak.

Storgata slik den fremstår i dag, med åpne, utflytende og industripregede arealer.

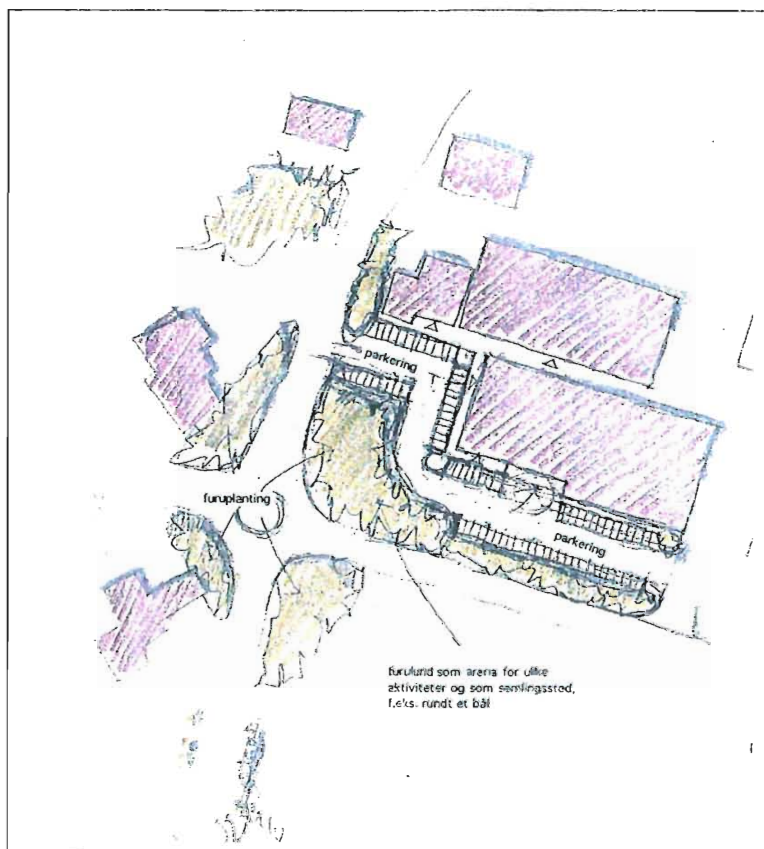

Ved fremtidig utbygging og organisering av bygg, samt bevisst innføring og bruk av furu, kan sentrumsområdene se slik ut frem i tiden. De store bygningskroppene blir dempet ned og blir liggende inne i furuskogen.

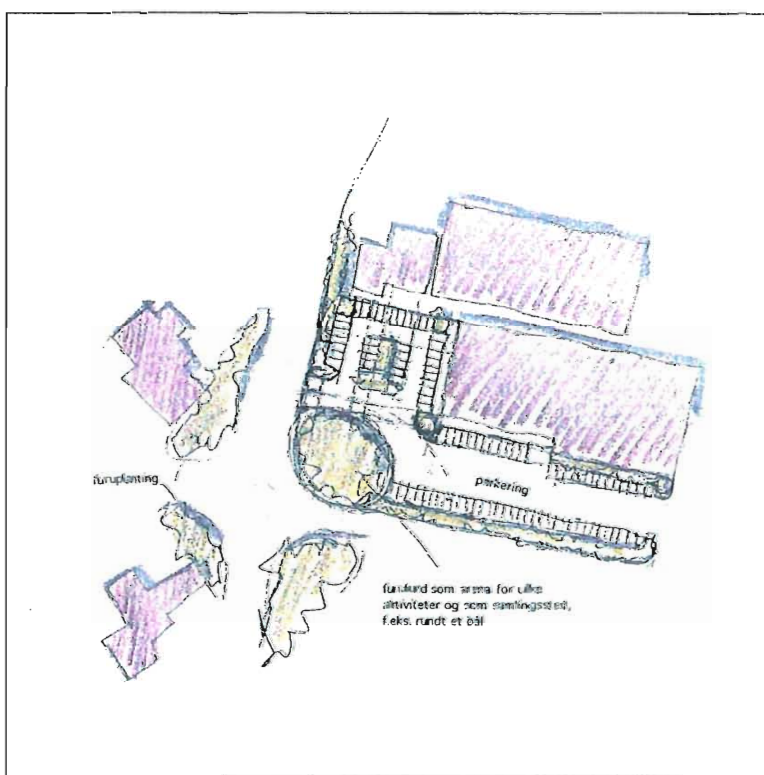
Området ved rundkjøringa og Mega er sentralområdet i sentrum. I dette området foreslås det opparbeidet en Markann – et samlingssted. Vi mener at et torg ikke er det rette for Karasjok. En Markann bør fungere som en samlingsplass for de myke trafikkantene, men også inneholde funksjoner for torghandel osv. Opparbeidelse av en Markann i sentrum bør inneholde både myke og harde flater under furutaket.

Furuvegetasjonen etableres i sentralområdet, samt på de åpne grasarealene som finnes. Furuvegetasjonen vil være med på å avgrense og stramme opp områdene og man vil oppnå en situasjon hvor aktivitetene foregår inne mellom furustammene.

De følgende skissene viser innspill til utforming av sentralområdet i sentrum. Skissene kan være innspill til detaljplanene som må utarbeides for området, før en opprusting finner sted.

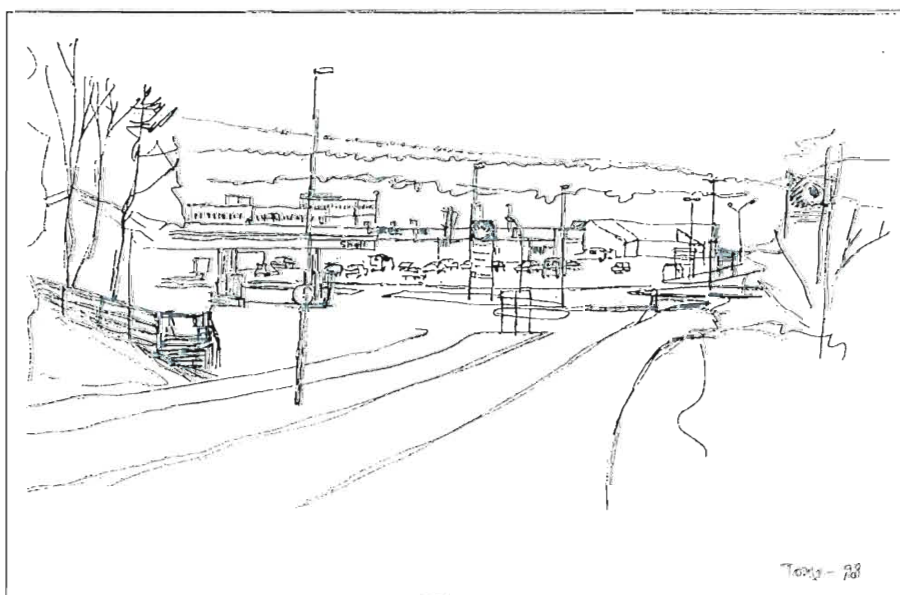
Prinsipp 1 viser en sentral Markann og furuplantinger på dagens åpne områder. Parkering er lagt inn til bygningene og er tosidig. Inn mot bygningene er det areal for gående.

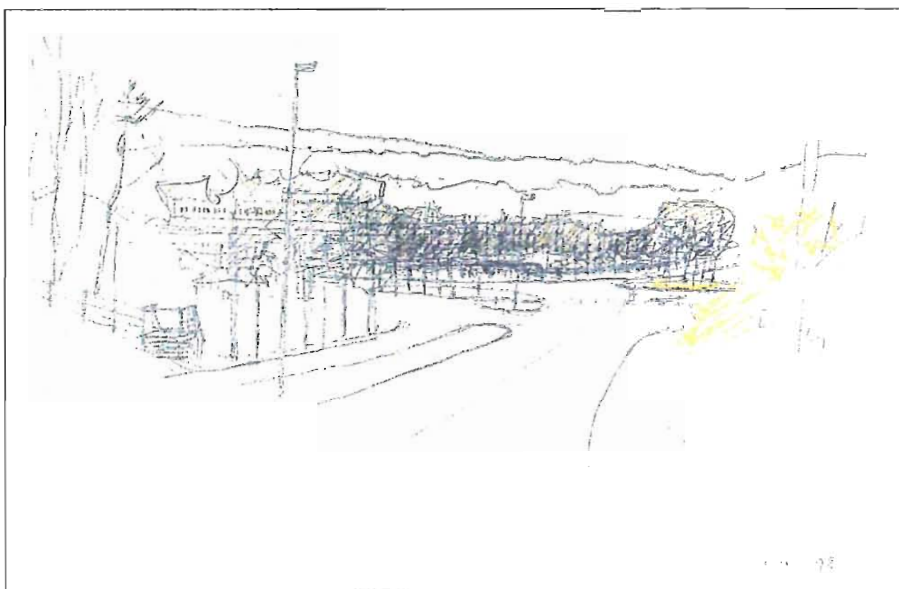
Skisse 2 viser en annen organisering av parkeringen og en mindre Markann.

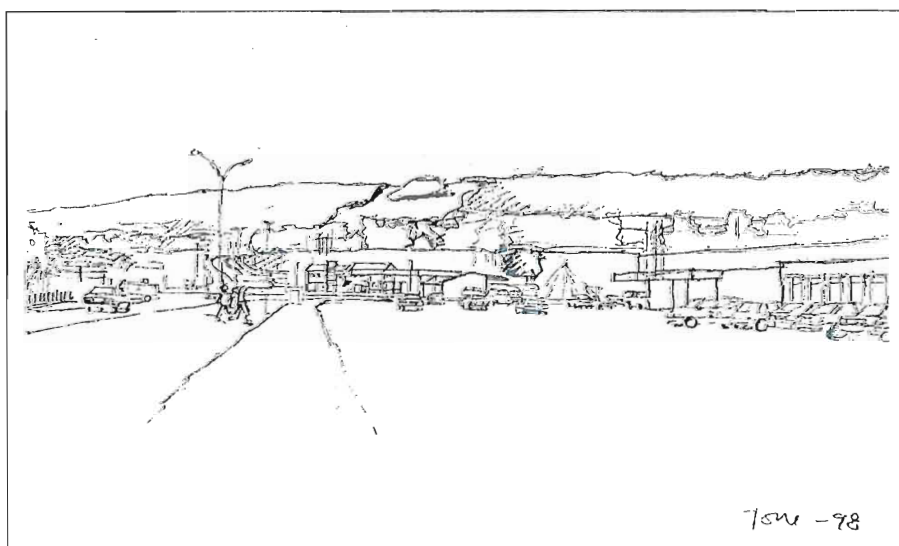
Skisse 3 viser delt parkering, og en Markann som strekker seg fra rundkjøringa og frem til Megabygget. Det er ikke kjørbar forbindelse mellom de to parkeringsarealene.

Skissen viser dagens situasjon for det sentrale rommet i sentrum. Standpunktet er fra veien mellom øvre og nedre rundkjøring.

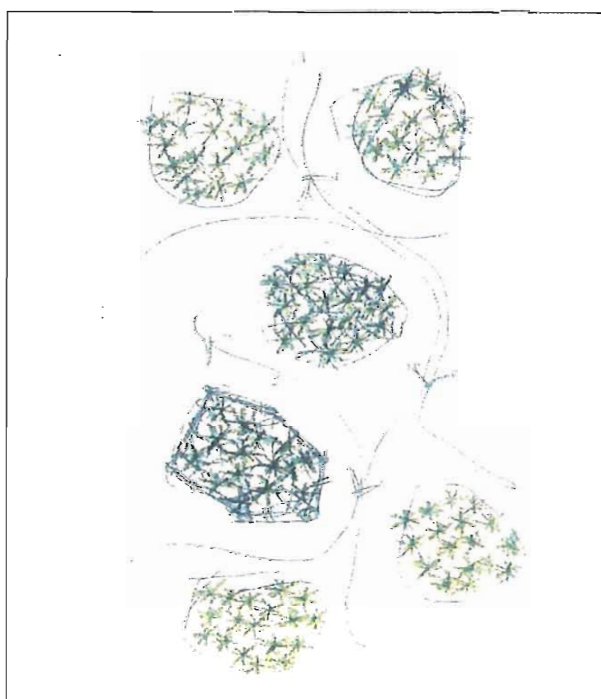
Skissen viser prinsippet med en fremtidig situasjon hvor furutrærne er trukket med inn i sentrum og det er etablert en Markann mellom rundkjøring og Mega.

Skissen har standpunkt ved Tanaveien og vi ser mot rundkjøringa og Megaplassen slik den fremstår i dag.

Skissen illustrerer fremtidig situasjon sett fra Tanaveien og inn mot rundkjøring og Mega. Plassen har fått en bedre og mer naturlig organisering av parkeringen. Det er opparbeidet en Markann og furutrær er etablert. Aktiviteten foregår inne i mellom furustammene.

Ved etablering av furuvegetasjon på den fremtidige Markann, bør vegetasjonstorvene etableres i grupper. Gruppene blir tynnet etter hvert som trærne blir større. I sonene mellom gruppene kan det etableres fast dekke. Prinsippet må videreutvikles gjennom detaljplaner før opparbeidelse finner sted.

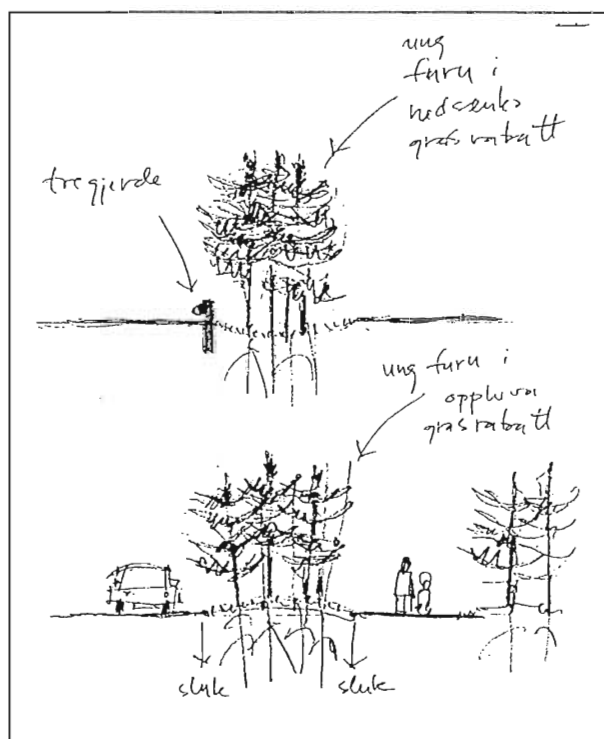
16.6 Atkomstveier til Karasjok

Langs veiene som fører inn i Karasjok bør også veirommene gjøres tettere. Gangveier og vei bør skilles med belter av furu.

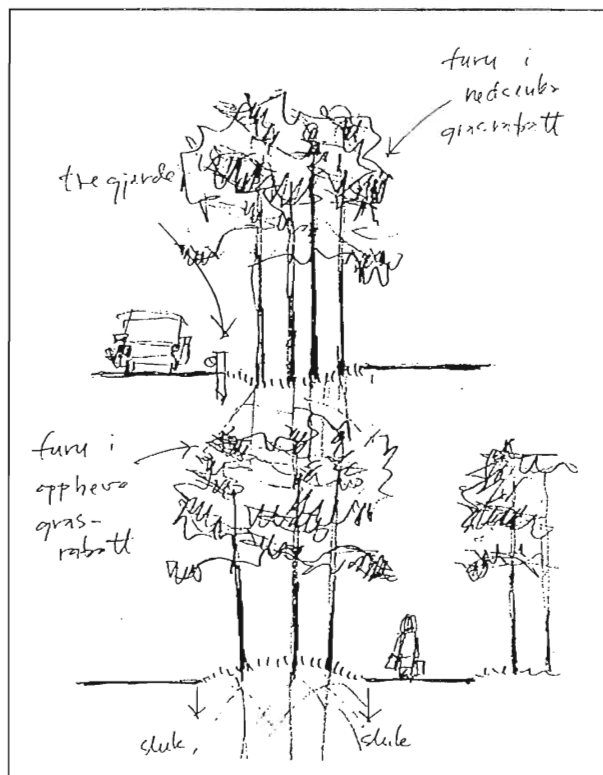
På sidearealene i Storgata bør det etableres furugrupper og furubelter i de rabattene som finnes i dag. Dette vil være med på å stramme opp gateløpet, samt være med på å holde bebyggelsen fast i terrenget.

Mange av veirommene langs atkomstveiene til Karasjok har blitt åpne og brede når gang- og sykkelvei er etablert. De store grøfteprofilene er med på å gjøre veirommet åpent og ødslig. For å dempe denne virkningen foreslås det etablert vegetasjonstorver med furu på deler av disse grøfteprofilene.

Prinsippet for å bryte opp og dempe ned inntrykket av de åpne og brede veirommene er vist på følgende prinsippskisser.

Skissen viser prinsippet med etablering av furu i grøfteprofil som henholdsvis er konkav og konveks.

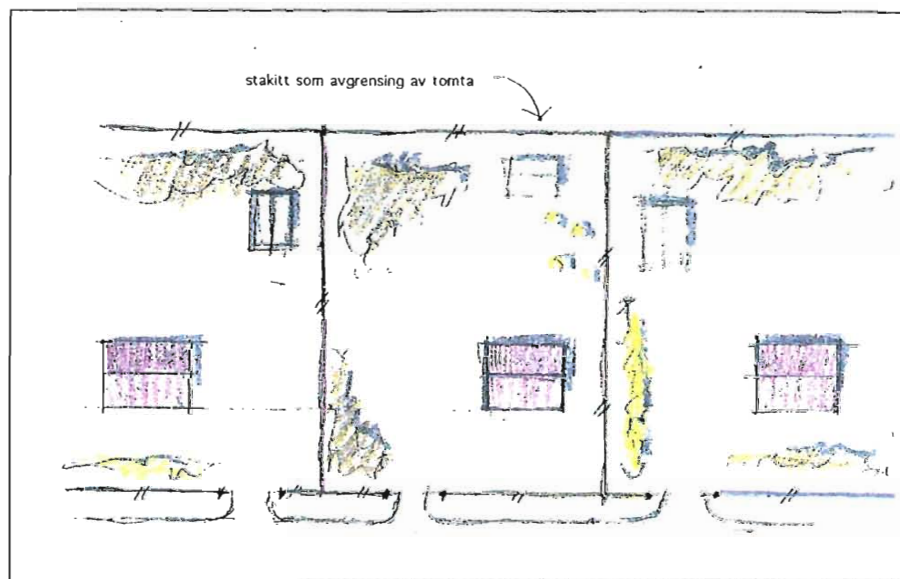
Skissen viser hvordan situasjonen kan bli når furutrærne har fått etablert seg, og vokst seg til over tid. De danner tak og avgrensing, samtidig som man har god sikt mellom trestammene.

16.7 Prinsipp boligtomter

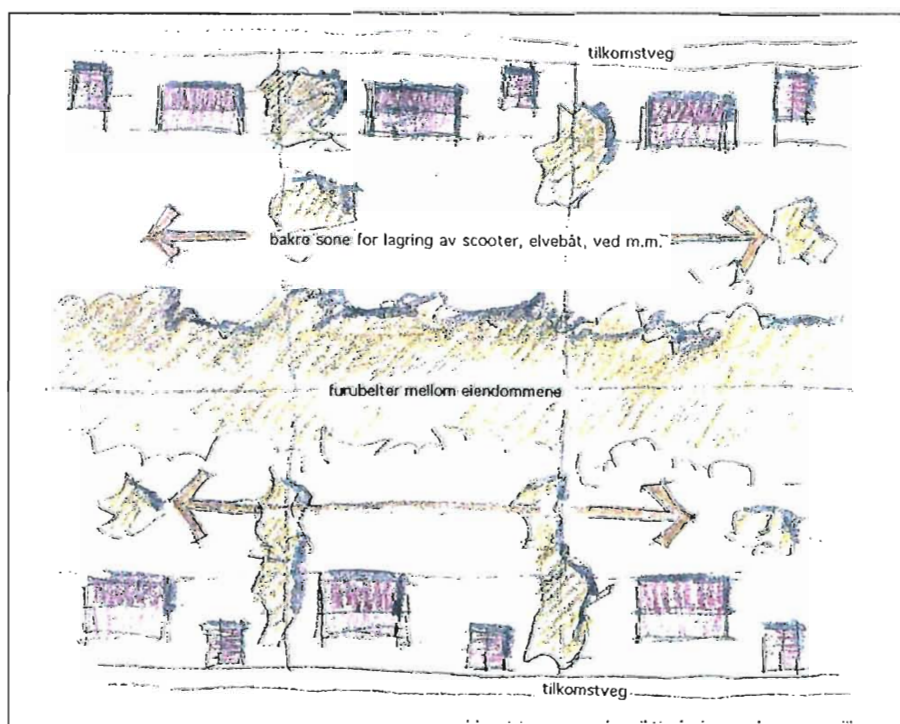
For fremtidig utvikling av boligtomter og boligområder gis det her innspill til eksisterende boligtomter i gjenreisningsområder og prinsipp for tomter i bratt terreng.

Gjenreisningsboligene er små, knappe hus som er enkle i formen. Gjenreisningshusene står på rekke i fast avstand fra vei/gate. I tillegg er stakittet rundt tomtene med på å danne klare rammer og avgrensinger for den enkelte tomta. For å opprettholde preget til disse områdene bør det ikke tillates fortetting.

Nye tomter i bratt terreng kan følge prinsippet som vist på skissen. Tomtene bør gjøres større enn "normalen" slik at det blir plass til lagring av ved, scooter, båt osv. Større tomter vil også medvirke til at eksisterende vegetasjon i disse områdene, har større mulighet til å overleve en utbygging. Å beholde mest mulig vegetasjon i boligområder med bratt karakter er meget viktig. Boligområdene blir da ikke så fremtredende i landskapsbildet og områdene blir lunere å bo i.

Skissen viser prinsippet for gjenreisningstomten. Bolighusene på linje med fast avstand til vei. Byggene er enkle i formen, høireiste og fargeglade. De fleste har trepanel. Stakittene avgrenser tomte. Vegetasjonen inne på tomte er med på å gi et grønt og frodig uttrykk til stedet.

I bratt terreng er det viktig å plassere bygg nær tilkomstvei, for å unngå unødige skjæringer og fyllinger. Tomtene bør være større enn "normalen" for å unngå total avskoging og et rotete visuelt inntrykk.

16.8 Materialbruk

Som hovedprinsipp bør det brukes naturmaterialer både i bygg og i de elementene en benytter i utearealene.

Bruk av treverk bør være knyttet til bygg, som forblending av uheldige betongmurer, i lysstolper, gjerder og utemøblering. Sibirlerk kan brukes. Lette, slanke og smekre konstruksjoner hører hjemme i et samisk formuttrykk.

Man skal være svært forsiktig med bruk av for kraftige furumaterialer, av typen villmarkspanel. Spesielt gjelder dette i sentrumsområdene.

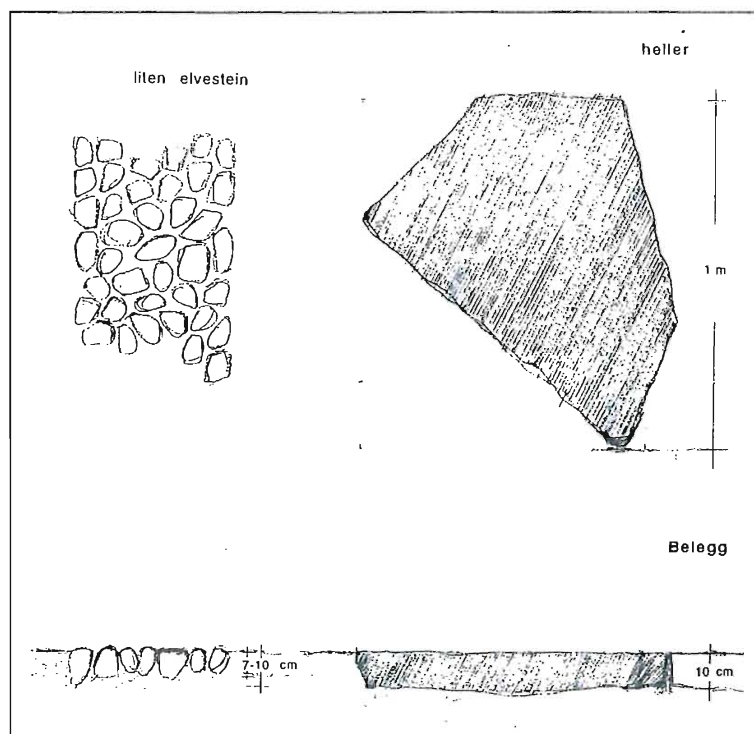
Bruk av naturstein i kanter og på flater er aktuelt enkelte steder i Karasjok. På Markannjarga legges det opp til et strammere gateløp, med tosidig fortau og bruk av kantstein. Det bør brukes en bred platekantstein av granitt langs gata. Som skille mellom grasbakke/lyngmark og stier eller gangveger av grus (evt. asfalt), kan det brukes storgatestein eller større heller lagt i flata (uten nivåsprang).

På flater der det ønskes høyere standard, f.eks. i inngangsparti, kan det brukes belegg av stein. Vi har foreslått beleggtypen i et mer organisk polygonmønster, dvs. uten stramme retninger og symmetriske mønster.

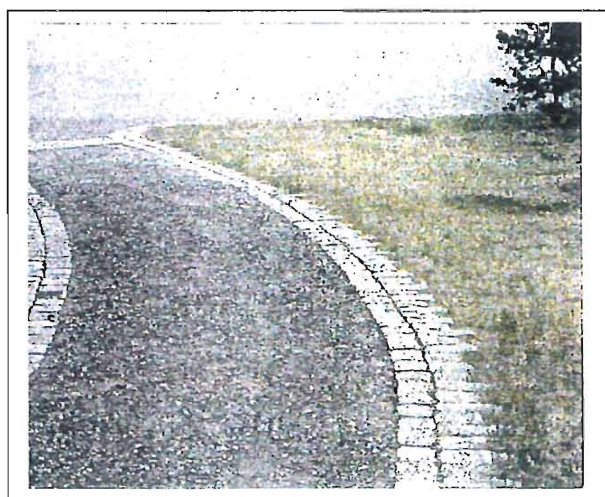
Som overgang mellom vegg og gulv (bygning og plass) kan det f.eks. brukes elvestein lagt i et band inn mot vegg, slik som ved apoteket.

Det skal ikke legges opp til utstrakt bruk av murer, men i den grad det er nødvendig å gå inn med mur for å ta opp terrengforskjeller, bør det brukes natursteinsmurer.

Grasbakke og grusarmerte grasflater kan brukes i områder knyttet til naturmark og ytterområder av sentrum. Gangveier/-stier og plasser mellom furutrærne kan anlegges med grusdekke og såes til med gras.

Skissen viser eksempel på bruk av elvestein og heller som belegg. Denne type belegg kan være aktuell på enkelte områder i Karasjok.

Bruk av storgatestein kan gi fine overganger mellom ulike typer arealer. Her overgang mellom grusa gangvei og grasarealer.

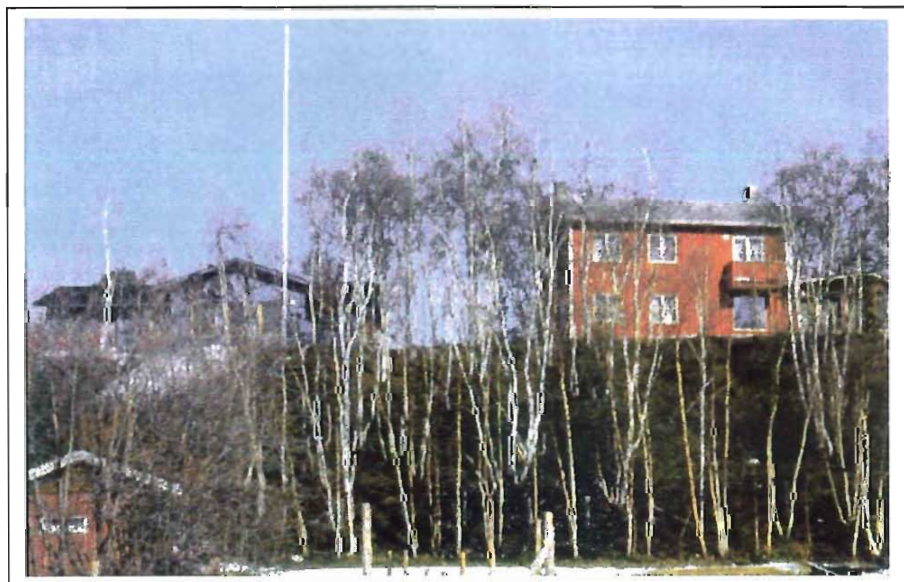

I sentrale områder og som overgang fra vegg til plass, kan bruken av polygonmønstret stein, uten fugeretning, være et alternativ.

16.9 Fargebruk

I furuskogen bør byggene som hovedfarge få mørke jordfarger. Inngangsparti, vindusomramminger/-felt og skilt, knyttet til bygget kan males fram i sterke, klare og glade farger. Ornametikken og utsmykningen kan være inspirert av det samiske.

Gjenreisingsbebyggelsen og bebyggelsen nede på den åpnere elvesletta (Markannjarga) kan gis sterkere og klare farger.

Disse bygningene på terassekanten ved siden av kirka, fremstår med sterke og "glade" farger innimellom bjørkestammene.

Fargesetting av elementer i uteområdene bør følge samme prinsipp som for bygg i de to sentrumsområdene.
Det bør utarbeides en mer detaljert fargeplan for Karasjok tettsted.

16.10 Skilting

Det har vært arbeidet en del med skiltproblematikken i Karasjok. Noen butikker/ virksomheter har skiftet ut den gamle lysreklamen og fått opp belyste skilt av tre. Likevel er mye fremdeles ugjort på dette feltet.

Diskusjonen om vegskiltingen er startet opp mot Statens vegvesen Finnmark. Det er enighet om at man bør ta en gjennomgang og sortering av skiltingen knyttet til vei. Ikke all informasjon er like viktig, noe kan kuttes, noe kan plasseres litt lenger ut av sentrum. Det faktum at man i Karasjok skal ha tospråklige skilt, gjør at skiltene blir store. Det bør innledes et prosjekt mot Vegdirektoratet der målet må være at utformingen av vegskiltingen i Karasjok kan få sin egen form og sitt eget uttrykk. Kommunen bør følge opp dette arbeidet.

Som prinsipp for skilting er det logisk å legge opp til at skilt knyttet til bygg forholder seg i form, materialer og farge til bygget det skal betjene.

Skiltene bør stå rett på vegg, ikke stikke ut fra vegg eller over tak. "Skiltstøyler" eller skilt som skal gi felles informasjon for flere virksomheter i et bygg eller område, bør få et enkelt uttrykk. Skiltene skal gi den nødvendige informasjonen og bør ikke være noe viktig formelement i seg selv.

Det er viktig at man ikke plasserer inn flere skilt enn nødvendig. Det må legges opp til et likhetsprinsipp, som bidrar til at skilt både størrelsesmessig, plasseringsmessig og i materialvalg ikke konkurrerer hverandre i senk.

I samme løpet som man arbeider med plan for vegskiltingen bør det utarbeides egen skiltplan for Karasjok sentrum.

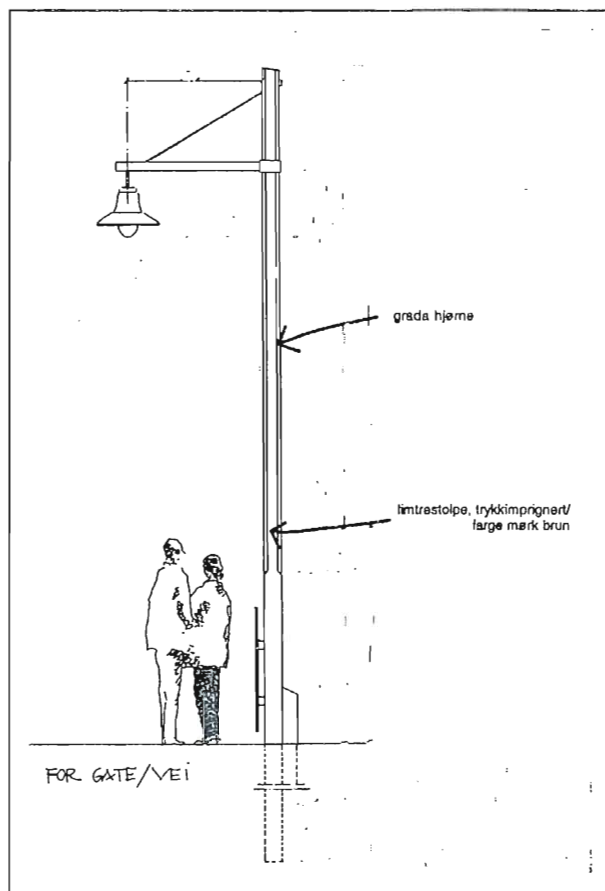

Informasjonstavlen for Karasjok er malt frem i klare farger. Kan dette være et utgangspunkt og diskusjonsgrunnlag, for å komme frem til en felles skiltbruk knyttet til vei, for Karasjok?

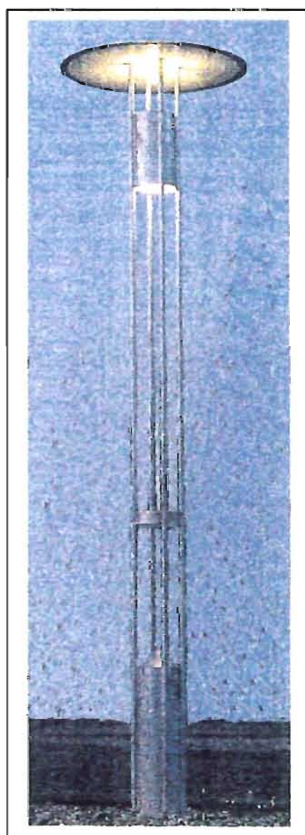
16.11 Belysning

For de sentrale områdene bør dagens standard vegbelysning skiftes ut med en type lys som hører mer hjemme i et sentrum. Dette gjelder særlig langs gata på Markannjarga, i aksen mellom de to sentrumsområdene og i vegstrekingen mellom de to rundkjøringene. Fremtidig belysning må være en type armatur som oppfyller vegkontorets krav til belysning langs vei.

På plasser og langs gangakser kan det brukes enklere form for belysning. Bruk av lys i Karasjok vil være et viktig element som en del av en sentrumsopprustning. Bevisst bruk av lys og lyssetting av spesielle områder, eller elementer, kan gi fine opplevelser i vintermørket. Samtidig er det viktig å ikke la belysningen ta helt overhånd. Lys som virkemiddel, utover det å gi nødvendig lys til plasser, gang- og kjørearealer, må gjøres bevisst og enkelt.

Belysningen i Karasjok sentrum bør være en lett stolpekonstruksjon, fortrinnsvis i tre. Belysning knyttet til vei må tilfredsstille normene til statens vegvesen.

Det spinkle, lette og smidige uttrykket hører hjemme i samisk tradisjon. Det finnes stolper og armaturer som har noe av dette uttrykket og formspråket. Det må jobbes bevisst med valg av belysning for sentrum ved utarbeidelse av detaljplaner for de sentrale områdene.

17 Forslag til prioritering av tiltaksområder

På bakgrunn av gjennomført analyse og innspill til fremtidig utvikling i sentrum, har vi funnet det riktig å komme med et innspill til prioritering av tiltaksområder i Karasjok tettsted.

Det er viktig at det som en følge av stedsanalysen blir utarbeidet detaljplaner og at disse blir iverksatt. De åpne møtene, i forbindelse med stedsanalysen, har gitt klare innspill på at det har vært nok "planer" for Karasjok, men ingen er blitt gjennomført.

*Det vil være viktig for Karasjok at et område blir opparbeidet i løpet av sommeren 1999.

Vegvesenet er en meget sentral aktør i Karasjok tettsted. 4 gjennomfartsveier i sentrum viser at Vegvesenet har et klart medansvar for en estetisk opprusting i Karasjok. Signaler fra møtet med Vegkontoret, vedrørende fremgangsmåte for tilgang til midler, bør følges tett og raskt opp fra kommunen sin side.

Hvilke områder som bør prioriteres i rekkefølge er vist på kart 15-161, forslag til prioritering av tiltaksområder, side 68.

Prioritet nr 1

Det sentrale området ved Mega og rundkjøringen vil vi anbefale får første prioritet. Dersom man skal jobbe med prinsippet med å flytte inn vegetasjonstorver, er det viktig at arbeidet kan settes i gang våren 1999, før telen går.

Brufestet på Markannjarga og gata bør også få en førsteprioritet når det gjelder opprusting. Ved innflytting av bjørk i dette området må dette skje før lauvsprett om våren.

Prioritet nr 2

Rundkjøringa i møtet med Kautokeino- og Lakselv-veien, bør være det neste området som blir opparbeidet. Her vil det være selve rundkjøringa og de tilliggende sidearealene som må opparbeides.

Prioritet nr 3

Aksen mellom de to sentrumsområdene bør opparbeides. Her vil det være viktig med en opprusting av fortau, kantstein, demping av støttemur og belysning. I tillegg bør det vurderes tiltak i forbindelse med brua og materialbruken i rekkverk langs gata m.m.

Forbindelseslinja mellom de to rundkjøringene bør også få prioritet 3. Her er det viktig med en bedre utforming av veirommet, tilplanting, demping av trønderblokkmur, veibelysning og skiltbruk i veirommet.

Prioritet nr 4

Dette vil være områdene langs Tanaveien, Lakselvveien og Kautokeinovveien. Her vil det dreie seg om oppmyking av veirommet, behandling av overgangen mellom vei og gang-/sykkelvei, materialbruk og veiens sidearealer.

18 Gruppearbeid

I starten av analyseprosessen var det viktig å få innspill fra lokalbefolkningen vedrørende stedet. Det var ønskelig med innspill på hva som ble oppfattet som positivt, hva var negativt osv. Disse innspillene har vi aktivt tatt med oss i arbeidet med analysen, samt i innspill til den videre utviklingen av Karasjok.

Svarene fra gruppearbeidene er sammenfattet og gjengitt på de følgende sidene.

Svar på spørsmål i grupper:

Svarene er sammenfattet ut fra gruppearbeidet ved det første folkemøtet og møtet med kommunestyret.

Spørsmål nr 1

Hva synes du er de største kvalitetene ved det fysiske miljøet i Karasjok?

Svar:

Brua, beliggenheten ved elva, terasseringen, elvedalen, det nye og det gamle sentrum, gamle kirka, den gamle bebyggelsen, furuslettene, NRK sameradiobygget, området mellom hotellet og Samelandssenteret.

Spørsmål nr 2

Hvor er de viktigste sosiale møtestedene i Karasjok?

Svar:

Mega, parkeringsplassen foran Mega, kiosken, ungdomsklubben på Markannjarga, treff på elveisen, bensinstasjonene, hotellet/Rypa, kulturhuset, alpinanlegget, elva.

Spørsmål nr 3

Hvilke forslag har du for å gjøre Karasjok til et bedre og triveligere sted?

Svar:

Gjøre elva mere tilgjengelig for alle.
Gjøre området rundt Shell og Mega til en grønn lunge.
Prioritere gående/syklende

Oppruste strengen mellom det gamle og nye sentrum.
Flytte inn mere trevegetasjon.
Bedre belysningen i sentrum.
Bedre fargebruken.
Holde bygda ren for søppel
Nytt badeanlegg.
Oppgradering av grusbanen.
Oppjustering av skiltingen
Legge til rette for bruk av spark og ski
Senke farten på bilene.
Utsmykking av sentrum ved bruk av lokale kunstnere.
Mer estetikk ved oppsett av nye bygg.
Fasadeopprusting av eldre bygg.
Gjøre noe med de flate takene på nordsiden.
På Markannjarga bør ikke nye bygg bryte med det gamle preget.
Beholde grøntområda i sentrum.
Frede de store og gamle furuene i sentrum